

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 01 - 02 lutego 2015 r. na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych i nauk humanistycznych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim w Wydziale Zamiejscowym w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi

przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej (dalej w tekście: ZO) w składzie:

przewodniczący: dr hab. Tadeusz Bąk - członek PKA

członkowie:

dr hab. Leon Szot – ekspert PKA

prof. dr hab. Jan Róg – ekspert PKA

Artur Gawryszewski – ekspert PKA

Marcin Grzegorzczak – ekspert PKA

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* prowadzonym na Wydziale Zamiejscowym w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi na poziomie studiów pierwszego stopnia.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport ZO został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, oglądu prac dyplomowych i etapowych, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji.

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki.

Kierunek *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* prowadzony jest na Wydziale Zamiejscowym w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi na poziomie studiów pierwszego stopnia. Wydział ten uzyskał uprawnienia do prowadzenia powyższego kierunku

studiów na mocy decyzji nr MNISW-DNS-WUN-6022-7324-3/PP/10 z dnia 30 kwietnia 2010 r. Kształcenie na tym kierunku studiów odbywa się w czterech specjalnościach: *radiowo-telewizyjnej, prasowo-fotograficznej, fotografii reklamowej i wydawniczej oraz marketingu medialnym i Public Relations.*

Na posiedzeniu Rady Wydziału Zamiejscowego SAN w Warszawie w dniu 17 listopada 2011 roku przyjęto Misję i Strategię Rozwoju Wydziału na lata 2012 – 2016, które są zgodne z Misją i Strategią Rozwoju Uczelni przyjętą uchwałą Senatu nr 7 z dnia 4 października 2011 roku.

Wizytowany kierunek studiów *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* został przypisany do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych (90% efektów) i humanistycznych (10% efektów). Efekty kształcenia kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* zostały odniesione do następujących dyscyplin: nauki o mediach, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, nauki o polityce, socjologii, psychologii, ekonomii, historii, kulturoznawstwa oraz filozofii.

Na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* dostosowano program studiów do potrzeb rynku pracy. Przyjęta koncepcja kształcenia uwzględnia w dużym stopniu praktyki, staże i duży udział zajęć praktycznych w programie. Studia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* mają na celu kształcić kadry dziennikarstwa radiowego i telewizyjnego, przygotowywać do pracy w gazetach, czasopismach, portalach ogólnopolskich, informacyjnych, specjalistycznych, w prasie lokalnej, w dziedzinie marketingu i Public Relations, w przedsiębiorstwach i innych instytucjach, w których istnieje konieczność kreowania wizerunku firmy oraz komunikacji z otoczeniem społecznym, a także do współpracy z mediami, która jest potrzebna do właściwego wykonywania swoich obowiązków zawodowych.

Opracowana koncepcja kształcenia realizuje założenia Misji i Strategii Rozwoju Uczelni oraz Misji i Strategii Wydziału, podporządkowując zarazem cały proces kluczowemu celowi wskazanemu w Misji Uczelni, który został określony następująco: *„Najważniejszym zadaniem, przed którym stoi szkolnictwo wyższe, jest kształcenie na potrzeby rynku pracy absolwentów zdolnych sprostać wymaganiom XXI wieku oraz przygotowanych do aktywnego i twórczego udziału w rozwiązywaniu (...) problemów społecznych o znacznej doniosłości”.*

Efekty kształcenia założone w programie w zakresie kompetencji społecznych wynikają bezpośrednio z realizowania przez Wydział jego Misji i Strategii, jak i Misji i Strategii Uczelni. W Misji Uczelni podkreśla się, że: *„Wyposażamy naszych studentów nie tylko w wiedzę specjalistyczną umożliwiającą sprawne i elastyczne działanie w nowoczesnej gospodarce, ale także rozwijamy w nich wrażliwość na społeczne aspekty gospodarki rynkowej. Wskazujemy na potrzebę utrzymania równowagi pomiędzy skutecznością a wartościami ogólnoludzkimi, równowagi pomiędzy techno a humanum. Absolwent naszej Uczelni to nie tylko skuteczny rynkowo profesjonalista, ale człowiek w pełni wrażliwy na trudne i skomplikowane problemy współczesnego świata, otwarty i tolerancyjny, wspomagający swą wiedzą i doświadczeniem wszystkich tych, którzy mogą być jego*

partnerami”. W Misji Wydziału za najważniejsze wartości uznaje się „*wysokie standardy w zakresie etyki pracy zawodowej oraz jakości kształcenia, wzmacnianie kreatywności i innowacyjności, rozwijanie przedsiębiorczości i mobilności studentów, wzbudzanie potrzeby kształcenia się przez całe życie oraz dbałość o systematyczny rozwój kadry naukowo-dydaktycznej*”, a absolwenta Wydziału określa się jako „*osobę wyróżniającą się wysokim profesjonalizmem, zdolną sprostać wyzwaniom rynku pracy i globalnej gospodarki, odczuwającą potrzebę uzupełniania nabytej wiedzy i doskonalenia swoich kompetencji, rozumiejącą trendy nowoczesnej gospodarki, otwartą i tolerancyjną, wrażliwą na potrzeby społeczne i funkcjonującą zgodnie z zasadami etyki*”. Z myślą o realizacji tak określonej Misji Uczelni oraz Misji Wydziału, w programie kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* uwzględniono m.in. następujące efekty kształcenia w zakresie wiedzy: K_W13 („*ma uporządkowaną wiedzę w zakresie zasad i norm etycznych, ze szczególnym uwzględnieniem etyki w pracy dziennikarza*”), w zakresie umiejętności: K_U04 („*potrafi właściwie posługiwać się normami prawnymi i etycznymi w celu rozwiązania konkretnego zadania zwłaszcza w pracy dziennikarza, pracownika działu PR, publicysty, rzecznika prasowego*”) oraz w zakresie kompetencji społecznych: K-K01 („*rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie*”), K_K03 (“*odpowiednio przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania związane z pracą w instytucjach medialnych; ustala priorytety zbliżające do wykonania zadania*”), K-K04 („*prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywanym zawodem oraz ma świadomość odpowiedzialności za skutki swoich działań podejmowanych w sferze mediów*”), K-K06 („*potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i kreatywny*”), K_K07 (“*ma przekonanie o znaczeniu i potrzebie działań dziennikarskich w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych, wykazuje aktywność w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie dziennikarstwa i komunikacji społecznej*”), K_K08 (“*odgrywa aktywną rolę w społeczeństwie, ma potencjał wpływania na opinię społeczną i kształtowanie postaw*”) itd.

W tworzeniu koncepcji kształcenia uwzględniono również zadania przewidziane w Strategii Wydziału. Tak na przykład w ramach „*kształtowania wśród studentów umiejętności samodzielnego zdobywania i uzupełniania wiedzy przez całe życie oraz postaw pozwalających utrzymać przez cały okres ich aktywności zawodowej otwartości na zmiany zachodzące w otoczeniu*” do programu kształcenia włączono efekt K_K01 (“*rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie*”) oraz K_K05 (“*potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności*”). W ramach zadania określonego w Strategii Wydziału jako „*kształtowanie u studentów umiejętności współpracy, pracy zespołowej oraz kierowania pracą zespołową*”, uwzględniono w koncepcji kształcenia efekt K_K02 (“*potrafi współdziałać i funkcjonować w grupie, przyjmując w niej różne role*”), a w ramach zadania określonego, jako: „*kształtowanie u studentów postaw etycznych i przedsiębiorczych oraz przygotowywanie ich do aktywnego obywatelstwa*” – efekt K_K04 (“*prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywanym zawodem oraz ma świadomość odpowiedzialności za skutki swoich działań*”).

podejmowanych w sferze mediów"). Efekt kształcenia K_K06 ("potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i kreatywny"), został natomiast uwzględniony w programie z myślą o realizacji takich zadań przewidzianych w strategii Wydziału, jak „*rozwijanie kreatywności*” oraz „*kształtowanie u studentów postaw przedsiębiorczych*”.

W ocenie ZO, opracowana koncepcja kształcenia w pełni nawiązuje do Misji i Strategii Rozwoju Uczelni oraz Misji i Strategii Rozwoju Wydziału. Przyjęta koncepcja stwarza duże możliwości odpowiedzi na zapotrzebowanie społeczno-gospodarczego otoczenia Uczelni, nie tylko w skali lokalnej, ale i regionalnej.

Zgodnie z Misją Strategią Uczelni, Społeczna Akademia Nauk realizuje badania naukowe na międzynarodowym poziomie prowadzące do stworzenia szkół naukowych skupionych w szczególności wokół problematyki nauk o zarządzaniu oraz innych nauk ekonomicznych i społecznych. Równie ważne jest to, że Społeczna Akademia Nauk jest uczelnią otwartą: podejmującą współpracę międzynarodową, wymianę studentów i pracowników oraz realizację międzynarodowych projektów naukowo-badawczych.

Koncepcja kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* realizuje międzynarodowy aspekt Misji Uczelni przede wszystkim w zakresie:

1. pobudzanie kreatywności, wyposażanie w wiedzę i umiejętności korzystania z nowoczesnych technik, pozwalających na świadome i sprawne funkcjonowanie w złożonym świecie;
2. promowanie otwartości na świat i wrażliwości na kulturę, dyskurs publiczny i komunikację społeczną;

Koncepcja kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* wpisuje się w Strategię Wydziału Zamiejscowego SAN w Warszawie na następujących płaszczyznach:

1. podejmowanie działań zmierzających do kształtowania u studentów postawy otwartości na inne kultury oraz poszanowania i zrozumienia wartości międzykulturowych,
2. rozwijanie współpracy naukowej z ośrodkami akademickimi i badawczymi w regionie, w kraju i za granicą,
3. zwiększenie stopnia umiędzynarodowienia działalności edukacyjnej Wydziału,
4. zwiększenie wsparcia udzielanego pracownikom Wydziału w staraniach dotyczących prezentowania wyników ich pracy badawczej na forum publicznym, zarówno krajowym, jak i międzynarodowym,

Działania w kierunku umiędzynarodowienia koncepcji kształcenia mają na celu realizację nadrzędnego zadania jakim jest wdrażanie programów nauczania, które „*umożliwiają zdobycie kwalifikacji niezbędnych na istniejących stanowiskach pracy*”. W strategii Wydziału znajduje to odzwierciedlenie m.in. w dążeniu do „*poszerzania oferty edukacyjnej zgodnie z potrzebami rynku pracy*”. Realizacja tego celu ma zostać osiągnięta poprzez m.in. „*kształtowanie umiejętności zwiększających szanse zatrudnienia w wyuczonym zawodzie i wyposażenie studentów Wydziału w niezbędne kompetencje zawodowe w oparciu o przewidywany rozwój w danym obszarze i związane z tym potrzeby społeczne oraz gospodarcze w Polsce i krajach Unii Europejskiej*”.

Program realizowany na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* na Wydziale Zamiejscowym SAN w Warszawie ma charakter autorski. U podstaw jego powstania leżą -

między innymi, inspiracje pochodzące z uznanych w skali międzynarodowej standardów programowych w tej dziedzinie. Istotnym czynnikiem w procesie tworzenia programu był dobór kadry naukowo-dydaktycznej o zróżnicowanej wiedzy i doświadczeniu w zakresie najnowszych koncepcji nauczania zdobytych dzięki współpracy z renomowanymi uczelniami europejskimi i amerykańskimi.

2) wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

Przy tworzeniu koncepcji kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* zapewniono wpływ interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Ich udział w pracach związanych z tworzeniem koncepcji kształcenia jest przewidziany zarówno w ogólnouczelnianym, jak i w wydziałowym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia.

Wpływ interesariuszy zewnętrznych na określenie efektów i koncepcji kształcenia został zapewniony poprzez m.in. ich udział w pracach Komisji Programowej kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna*. W skład Komisji wchodzi bowiem zarówno nauczyciele akademicy, przedstawiciele studentów, jak i przedstawiciele pracodawców. W całym okresie swojej działalności Komisja doskonalila program kształcenia na kierunku, a jednym z obszarów tych działań było jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy oraz oczekiwań potencjalnych pracodawców. W drodze konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego ukształtowany został także profil absolwenta, oferta w zakresie proponowanych studentom do wyboru specjalności oraz dobór treści w przedmiotach specjalnościowych.

Przy tworzeniu koncepcji kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* zapewniono wpływ przedstawicieli mediów i podmiotów gospodarczych, a dokładniej ekspertów z wieloletnią praktyką w prasie, radiu, telewizji, reklamie, marketingu i Public Relations oraz interesariuszy wewnętrznych (pracownicy naukowo-dydaktyczni z wieloletnim doświadczeniem w pracy w mediach, absolwenci i studenci Wydziału Zamiejscowego SAN w Warszawie) na kształtowanie programu kształcenia poprzez ich udział i współpracę z Komisją Programową kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna*.

W tworzeniu koncepcji kształcenia uwzględniono również zalecenia dotyczące standardów programowych opracowywanych przez Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej.

Ponadto należy nadmienić, że Społeczna Akademia Nauk współpracuje i konsultuje koncepcję kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* z zagranicznymi partnerami takim jak:

- *Clark University, USA*
- *Israel Academic College, Izrael*
- *Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Ivana Franki, Ukraina*
- *Kijowski Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki, Ukraina*
- *Universitat Wien, Austria*

- *Johannes Kepler Universität Linz, Austria*
- *Cambridge University, Jesus College, Wielka Brytania*
- *Northwestern University, USA*
- *University of Minnesota, School of Journalism and Mass Communication, USA*
- *The European Federation of Schools FEDE*

Przy budowaniu programu studiów dziennikarskich w SAN istotną rolę odegrały inspiracje pochodzące z doświadczenia kadry realizującej oceniany kierunek studiów w zagranicznych uczelniach, takich jak:

- *Centennial College (Toronto, Kanada)*
- *George Brown College (Toronto, Kanada)*
- *University of Minnesota (USA)*

Wyżej wymienione uczelnie kładą nacisk na praktyczny aspekt kształcenia w ramach prowadzonych przez siebie studiów, co stanowiło ważny czynnik w przygotowaniu programu kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* w Społecznej Akademii Nauk (Wydział Zamiejscowy w Warszawie).

Aktywne członkostwo w krajowych i międzynarodowych organizacjach naukowych z dziedziny nauki o komunikowaniu i nauki o mediach jest ważnym celem działań w sferze naukowo-badawczej. Pracownicy naukowo – dydaktyczni są członkami wielu stowarzyszeń, w tym najaktywniejszego, skupiającego całe środowisko: Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej.

Kadra naukowo-dydaktyczna na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* jest również aktywnie zaangażowana w działania wielu międzynarodowych organizacji związanych z komunikacją społeczną i dziennikarstwem, m.in.:

- International Communication Association
- Federation Internationale des Journalistes

Przedstawiciele SAN uczestniczą w międzynarodowych konferencjach, poznają nowe metody badawcze, zapoznają się z nowymi pozycjami literatury międzynarodowej. W ocenie Eksperta międzynarodowego Zespołu Oceniającego jest to doskonały sposób nawiązywania międzynarodowych kontaktów, które owocują w przyszłości wspólnymi projektami. Wspólne działania członków organizacji mogą być następnie implementowane na grunt krajowy i stosowane w pracy ze studentami. Efekty te, jednostka, na której prowadzony jest oceniany kierunek studiów aplikuje w przygotowaniu koncepcji kształcenia.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Opracowana koncepcja kształcenia w pełni nawiązuje do misji i strategii Uczelni i Wydziału.
- 2) Wydział wykorzystuje opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych dotyczące kształcenia.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1) Ocena zgodności założonych kierunkowych i specjalnościowych oraz przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (wzorcowymi efektami kształcenia albo celami i efektami kształcenia wskazanymi w standardach kształcenia, określonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego), a także z koncepcją rozwoju kierunku.

Ocena celów i efektów kształcenia oraz poziomu kwalifikacji i profilu studiów dotyczy stanu prawnego po wejściu w życie KRK.

Cele oraz kierunkowe, specjalnościowe i przedmiotowe efekty kształcenia zostały sformułowane w sylwetce absolwenta, tabeli efektów i kartach przedmiotów (sylabusach) oraz dokumentach dotyczących planów studiów, które są modyfikowane pod wpływem zmieniających się zewnętrznych uwarunkowań prawnych i – co należy podkreślić – wewnętrznych opinii studentów i pracowników, a także konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi.

Dokonując oceny zgodności założonych celów, a także *kierunkowych i specjalnościowych oraz przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia* dla kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* I stopnia według **KRK**, które obowiązują w wizytowanej jednostce od r. akad. 2012/13 należy stwierdzić, iż określono je w planach i programach kształcenia wraz z efektami, zatwierdzonymi *Uchwałą* Senatu Nr 23 z 13.06.2012 r. i *Uchwałą* Rady Wydziału z 26.09.2012 r. oraz w dołączonej w czasie wizytacji *Sylwetce absolwenta (Załącznik do w/w Uchwały)*. Oparte są o założenia przewidziane w *Rozporządzenia* MNiSW z 2.11.2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, poz. 1520).

W załączonej do *Raportu samooceny* oraz otrzymanej w czasie wizytacji dokumentacji, przedstawiono tabele efektów kształcenia zatwierdzone w/w uchwałami, wraz z tabelami pokrycia obszarowych efektów przez kierunkowe oraz macierz efektów w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów.

Forma i konstrukcja wykazu celów oraz szczegółowych i specyficznych efektów kształcenia przedstawionych w załączonych tabelach, jak też sylabusach, są czytelne, a ich opis wystarczająco szczegółowy, odpowiadający wymaganiom przewidzianym w Krajowych Ramach Kwalifikacji. Charakterystyka efektów kształcenia dla kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* została przedstawiona tabelarycznie, przez wskazanie odniesień efektów

kierunkowych do obszarowych, przyporządkowując obszarowym od jednego do czterech kierunkowych.

Efekty dla studiów I stopnia odnoszą się do profilu ogólnoakademickiego. Kierunek przyporządkowano do obszaru wiedzy *nauki społeczne*, dziedziny *nauk społecznych* i dyscyplin naukowych: *nauki o mediach, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, nauki o polityce, socjologia, psychologia, ekonomia* oraz do obszaru wiedzy *nauki humanistyczne*, dziedziny *nauki humanistyczne* i dyscyplin naukowych: *historia, kulturoznawstwo, filozofia*.

Analiza dokumentacji (m.in. tabela odniesień efektów kierunkowych do obszarowych, opis efektów przewidzianych dla poszczególnych przedmiotów, macierz ich pokrycia w odniesieniu do realizowanych przedmiotów, jak również udostępnianych studentom sylabusów, w których przedstawiono spodziewane efekty i cele kształcenia) pozwala – wg ZO – na stwierdzenie, że zostały one opracowane według jasnych, precyzyjnych zasad i w sposób zrozumiały.

Zakładane efekty kształcenia zostały opracowane w oparciu o zapotrzebowanie rynku pracy, monitorowanie losów absolwentów oraz opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. W czasie wizytacji Władze Wydziału dostarczyły dokumentację ze spotkań z podmiotami zewnętrznymi i przedstawicielami studentów, wraz z ich opiniami i wnioskami, dotyczącymi tej kwestii.

Kierunkowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, realizowane są w ramach czterech modułów przedmiotów: ogólnouczelniane (m.in. *Technologie informacyjne, Język obcy, BHP i ergonomia, Psychologia, Ochrona własności intelektualnej, WF*), nauki podstawowe i kierunkowe, przedmioty do wyboru i przedmioty specjalnościowe.

W wyniku realizacji ogólnych i kierunkowych efektów kształcenia, absolwent potrafi rozwiązywać problemy zawodowe z uwzględnieniem etyki w pracy dziennikarza, posiada umiejętności sprawnego posługiwania się środkami informacji oraz aktywnego uczestniczenia w pracy grupowej, rozumie znaczenie roli mediów masowych w funkcjonowaniu współczesnego społeczeństwa, posiada wiedzę na temat wszystkich gatunków dziennikarskich, zna prawa i obowiązki przysługujące dziennikarzom, posiada umiejętność wykonywania podstawowych działań z zakresu dziennikarstwa w prasie, mediach audiowizualnych oraz z dziedziny funkcjonowania działów agencji PR i reklamy, zna specyfikę pracy w różnych instytucjach medialnych, przede wszystkim wymagania stawiane dziennikarzom. Absolwent jest świadom zarówno pozytywnych, jak i negatywnych skutków oddziaływania mediów masowych na społeczeństwo, potrafi współpracować ze specjalistami z dziedziny PR, zwłaszcza z ludźmi odpowiedzialnymi za media relations, wydawcami, posiada pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych i wystąpień ustnych w języku polskim, poprawnie identyfikuje błędy językowe, rozumie mechanizmy ich powstawania oraz eliminuje te błędy, rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie i potrafi uzupełniać nabytą wiedzę i umiejętności, jest przygotowany do podjęcia kształcenia na studiach II stopnia.

Absolwent kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne pozwalające uznać, że przygotowany jest do pracy w gazetach, czasopismach, portalach ogólnopolskich, informacyjnych, specjalistycznych, w prasie lokalnej, w dziedzinie marketingu i Public Relations, a także do współpracy z mediami, która jest potrzebna do właściwego wykonywania swoich obowiązków zawodowych.

Absolwent powinien posiadać zdolność twórczego myślenia i rozwiązywania problemów, słuchania, a także nawiązywania relacji interpersonalnych, takich jak: negocjowanie, praca w zespole, jak również zdolności organizacyjne i kierownicze (kierowanie zespołami ludzkimi). Ponadto, powinien posiadać zdolność do podejmowania szybkich i trafnych decyzji (reagowanie w sytuacjach medialnych), zdolność logicznego myślenia oraz wykazywać gotowość podnoszenia kwalifikacji. W konsekwencji, powinien posiadać następujące cechy: stanowczość, opanowanie, odpowiedzialność, samodzielność, systematyczność, asertywność, elastyczność, dociekliwość, obiektywizm, pewność siebie, sprawność myślenia, wyobraźnię, spostrzegawczość, szybkość orientacji, pamięć, krytycyzm, samokrytycyzm, zaradność, pracowitość, uczciwość i rzetelność.

Absolwent będzie przygotowany do samodzielnego doskonalenia oraz uzupełniania nabytej wiedzy i umiejętności, w warunkach dynamicznych zmian zachodzących we współczesnym świecie, odpowiednio przygotowuje się do swojej pracy, projektuje i wykonuje działania związane z pracą w instytucjach medialnych, ustala priorytety zbliżające do wykonania zadań, odgrywa aktywną rolę w społeczeństwie, ma potencjał wpływania na opinię społeczną i kształtowanie postaw.

Osiągnięcie wskazanych efektów kształcenia przygotowuje absolwenta do podjęcia pracy w redakcjach radiowych, prasowych i telewizyjnych, w mediach internetowych, tj. portalach internetowych, portalach społecznościowych, agencjach public relations, agencjach reklamowych, biurach do spraw promocji, działach zajmujących się PR oraz komórkach PR struktur administracyjnych, instytucjach samorządów lokalnych, jednostkach samorządowych i urzędach (w działach komunikacji, marketingu, promocji, PR, itd.), w przedsiębiorstwach i innych instytucjach, w których istnieje konieczność kreowania wizerunku firmy oraz komunikacji z otoczeniem społecznym, itd.

W programie kształcenia dla czterech specjalności do wyboru przez studenta („specjalność radiowo-telewizyjna”, „specjalność prasowo-fotograficzna”, „marketing medialny i PR” „fotografia reklamowa i wydawnicza”) przewidziano realizację oddzielnych, odpowiednio dobranych szczegółowych efektów w ramach każdej z nich. Ich celem jest pogłębienie efektów kształcenia (wiedzy, umiejętności, kompetencji) zawartych w treściach programowych przedmiotów ogólnouczeniowych, podstawowych i kierunkowych.

Na I stopniu wykazano 19 efektów kształcenia w zakresie wiedzy, 15 w zakresie umiejętności i 8 w zakresie kompetencji społecznych.

Analiza dokumentacji pozwala na stwierdzenie, że cele kształcenia mogą być pozytywnie ocenione, a treść efektów kształcenia jest właściwa z punktu widzenia merytorycznego i odnosi się do obszaru nauk społecznych i obszaru nauk humanistycznych na kierunku

dziennikarstwo i komunikacja społeczna oraz wskazanych dziedziny i dyscyplin nauki. Efekty kierunkowe pozostają w zgodności z zakresem kształcenia na tym kierunku i są adekwatne do obszarowych, jak również efekty kierunkowe są zgodne z przedmiotowymi, zawartymi w sylabusach. Znajduje to potwierdzenie w planach studiów i sylabusach (kartach) znacznej części poszczególnych przedmiotów dostarczonych w Załącznikach, którym przyporządkowano po kilka efektów kierunkowych. Np. w przedmiocie Nauka o komunikowaniu w zakresie Wiedza wykazano: K_W01, K_W04, K_W18, w zakresie Umiejętności: K_U01, K_U01, K_U13 w zakresie kompetencji społecznych: K_K01, K_K04, K_K05; w Polskim systemie medialnym: w zakresie Wiedza: K_W03, K_W07, K_W11, K_W13, w zakresie Umiejętności: K_U02, K_U04, K_U08, K_U13, w zakresie Kompetencji społecznych: K_K02, K_K04, K_K05, K_K07, K_K08, Systemy medialne na świecie Wiedza: K_W02, K_W03, K_W11, w zakresie Umiejętności: K_U01, K_U02, K_U13 w zakresie Kompetencji społecznych: K_K01, K_K08.

Podsumowując: Spełnione zostały wymogi dotyczące efektów kształcenia, w postaci umiejętności i kompetencji w zakresie wiedzy w obszarze nauk społecznych w dziedzinie nauk społecznych (efekty kształcenia zostały tutaj odniesione do dyscyplin: nauki o mediach, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, nauki o polityce, socjologia, psychologia, ekonomia) oraz nauk humanistycznych (efekty kształcenia zostały tutaj odniesione do dyscyplin: historia, kulturoznawstwo, filozofia), rozumienia i posługiwania się podstawową terminologią z zakresu nauk o mediach, nauk o polityce, wiedzą o polskim systemie medialnym, o procesach komunikowania interpersonalnego i społecznego, rozumienia podstawowych procesów życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego, znaczenia mediów masowych w życiu i funkcjonowaniu współczesnego społeczeństwa. Zaletą jest to, że efekty kierunkowe przewidziane do realizacji w ramach poszczególnych przedmiotów zostały opracowane i wpisane do sylabusów w brzmieniu innym, niż efekty kształcenia zawarte w tabeli efektów kształcenia, co pozwala stwierdzić, że odzwierciedlają one rzeczywiste zakładane cele i specyfikę przedmiotu.

Reasumując: należy stwierdzić, że:

- 1) całość dokumentacji została właściwie opracowana od strony formalnej;
- 2) cele i efekty kształcenia, zarówno na poziomie ogólnym (szeroko zdefiniowanych efektów kształcenia), jak i na poziomie szczegółowym, przypisanych do wskazanego obszaru, dziedziny i dyscyplin nie zawierają z merytorycznego punktu widzenia uchybień;
- 3) można uznać, że zdefiniowane specyficzne i szczegółowe efekty kształcenia w odniesieniu do treści przewidzianych dla poszczególnych przedmiotów we wszystkich zakresach (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne) odpowiadają wymaganiom określonym w rozporządzeniu MNiSW z 2.11.2011 r. w sprawie KRK. Są one skorelowane z odpowiednio skonstruowanym planem studiów, jak również pozostają w zgodzie z wymienionymi dyscyplinami naukowymi oraz zakresem przedmiotowym kierunku studiów, a także prawidłowo powiązane z misją i strategią Uczelni.

- ***Ocena spójności kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia. W odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego ocena obejmuje stopień uwzględnienia wymagań formułowanych dla obszaru nauki, z którego kierunek się wywodzi.***

Mając na uwadze, że kierunek *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* na studiach I stopnia przyporządkowany został do obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych i humanistycznych oraz do wskazanych wcześniej dziedzin i dyscyplin nauki, należy stwierdzić, iż zgodnie z zakładaną koncepcją kształcenia, zdefiniowane specyficzne i szczegółowe efekty kształcenia we wszystkich zakresach (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne) odpowiadają wymaganiom określonym w rozporządzeniu MNiSW z 2.11.2011 r. w sprawie KRK. Są zasadniczo spójne i pozostają w zgodzie z obszarami i wskazanymi dziedzinami i dyscyplinami nauki oraz kierunkiem studiów *dziennikarstwo i komunikacja społeczna*.

- ***Ocena możliwości osiągnięcia kierunkowych i przedmiotowych/modułowych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia (poszczególnych przedmiotów, grup przedmiotów) oraz praktyk zawodowych.***

ZO pozytywnie ocenia potencjalną możliwość osiągnięcia określonych przez wizytowaną jednostkę kierunkowych i przedmiotowych efektów kształcenia poprzez realizację wskazanych celów i efektów szczegółowych, które przewidziano w ramach poszczególnych przedmiotów i ich grup, jak też w zakładanych celach praktyk zawodowych, a przez to zrealizowanie zakładanej sylwetki absolwenta kierunku, w kontekście wymagań przewidzianych w KRK

- ***Ocena dostępności opisu założonych efektów kształcenia, czy i w jaki sposób opis efektów kształcenia jest publikowany.***

Według informacji zawartych w dokumentacji oraz uzyskanych w czasie wizytacji, zakładane efekty kształcenia opisane w tabeli i sylabusach (kartach przedmiotu) oraz kryteriach i metodach ich weryfikacji są dostępne na stronie internetowej Uczelni, po zarejestrowaniu się na niej przez studenta, a także w wersji drukowanej w Dziale Jakości Kształcenia i Dziekanacie Wydziału, jak również informuje o nich osoba prowadząca zajęcia na pierwszych z nich (III. 4.3 i 5.1 procedury P-10). Powyższe potwierdzono na spotkaniach ze studentami i pracownikami, a także w czasie hospitacji. Tak więc, w Uczelni spełniono wymagania odnośnie zapewnienia dostępu do informacji o efektach kształcenia i ich ewaluacji, co dotyczy zarówno studentów, jak i pracowników.

- 2) ***Ocena czy efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i sprawdzalny.***

Analiza dokumentacji (tabele efektów kształcenia, wraz z tabelami pokrycia obszarowych efektów przez kierunkowe, opis efektów przewidzianych dla poszczególnych przedmiotów w sylabusach) pozwala na stwierdzenie, że zostały one opracowane według jasnych, precyzyjnych zasad i w sposób językowo zrozumiały.

- 3) ***Ocena systemu weryfikacji efektów kształcenia, w tym:***

- ***objęcia tym systemem wszystkich kategorii efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne), oraz wszystkich etapów kształcenia;***

- **możliwości zmierzenia i oceny efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach, prawidłowości ustalonych procedur, metod (dobór do ocenianego kryterium) i ocen, ze szczególnym uwzględnieniem procesu dyplomowania;**

System weryfikacji efektów kształcenia obowiązujący na Wydziale Zamiejscowym SAN w Warszawie określa Regulamin studiów, jak również Procedura P-10: Opracowywanie i weryfikowanie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (załącznik do Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia, przyjęty Uchwałą RW z dnia 24.09.2014 r.). Zasady weryfikacji efektów kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów są ustalane przez pracowników odpowiedzialnych za ich realizację i przedstawiane w kartach przedmiotów (sylabusach), które zatwierdza bezpośredni przełożony i Dziekan. Po zakończeniu realizacji zajęć i zaliczeniu, na podstawie dokumentacji dotyczącej weryfikacji efektów oraz danych statystycznych dokonuje się analizy weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia i przedstawia wnioski Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia i Komisji Programowej. Na tej podstawie Pełnomocnik formułuje wnioski, o których informuje Rektora i Senat. Oprócz powyższego, Zespół ds. Kontroli Efektów Kształcenia dokonuje losowego przeglądu określonych w sylabusach form weryfikacji efektów (10%), a także prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych i na jej podstawie przygotowuje raport, wraz z wnioskami, przedstawiany Komisji i Radzie Wydziału.

Formę sprawdzianu – jak wcześniej wspomniano - określają sylabusy. Wskazano w nich, który z elementów odnosi się do weryfikacji konkretnego efektu kształcenia oraz wymiar czasu niezbędnego do przygotowania. Na przykład, w sylabusie z przedmiotu *Systemy medialne na świecie* określono formę sprawdzianu końcowego w postaci egzaminu (test), zaliczenie ćwiczeń – aktywność na zajęciach/aktywny udział w dyskusji dydaktycznej, prezentacja, na wykonanie której przeznaczono w ramach godzin pracy własnej po 8 godzin na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

W czasie wizytacji oraz na podstawie dostarczonej dokumentacji stwierdzono, że **sprawdzianami stopnia opanowania przez studenta materiału** z obowiązujących przedmiotów są przede wszystkim **zaliczenia i egzaminy**, zdawane zgodnie z planem studiów. O warunkach zaliczenia przedmiotu – jak wcześniej wspomniano – informuje prowadzący zajęcia na pierwszych z nich, a ponadto są one zawarte w zasadach określonych przez prowadzącego zawartych w kartach przedmiotów (sylabusach) - § 9 p. 3 i § 10 p. 3 *Regulaminu studiów*. Przyjętymi formami weryfikacji osiągnięć studenta po zakończeniu poszczególnych etapów kształcenia (zakończeniu zajęć z danego przedmiotu), zależnie od formy prowadzenia zajęć oraz od przyjętego sposobu zaliczenia przedmiotu ustalonych w planie studiów, są: egzaminy pisemne: test jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru (np. *Psychologia społeczna*), zaliczenia końcowe i ocena pracy w czasie semestru: sporządzanie projektów (np. *Formy telewizyjne*), samodzielna analiza wybranego tekstu literatury naukowej (np. *Estetyka*), kolokwia pisemne (np. *Metody badań medioznawczych*), inscenizacji (np. *Przygotowanie do pracy reportera telewizyjnego*), realizacja zadania praktycznego w sali laboratoryjnej (np. *Technologia informacyjna*), aktywność w czasie zajęć (np. *Podstawa*

sztuki montażu TV). Zaliczenia praktyki dokonuje na podstawie karty praktyk opiekun praktyk z ramienia Uczelni. Istnieje możliwość zaliczenia praktyki studentom pracującym zawodowo w oparciu o wykonywaną pracę, a także na podstawie samozatrudnienia. Zaliczenia praktyk dokonuje się na podstawie umowy o pracę, zaświadczenia wystawionego przez pracodawcę lub wypisu z CEIDG – potwierdzającego charakter wykonywanej przez studenta pracy.

Okresem zaliczeniowym jest semestr lub rok studiów (§ 18 *Regulaminu Studiów*), przy czym na wizytowanym kierunku jest nim semestr. Wymagane jest uzyskanie zaliczeń i egzaminów z wszystkich określonych planem przedmiotów oraz praktyk (§ 27 *RS*), a także osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i uzyskanie przewidzianej liczby punktów ECTS (§ 25). Czas trwania sesji egzaminacyjnych ustala Rektor (§ 8 *RS*), a harmonogram sesji – Dziekan, po zasięgnięciu opinii wydziałowego organu samorządu studenckiego (§ 6 *RS*). Liczba egzaminów nie powinna być wyższa niż osiem w roku akademickim, nie więcej niż 5 w jednej sesji egzaminacyjnej, z zastrzeżeniem, że liczba egzaminów planowanych dziennie nie może być większa niż 1. Egzaminy nie mogą odbywać się podczas wykładów, natomiast zaliczenie przeprowadzane jest na ostatnich zajęciach, a tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach – za zgodą Dziekana – w sesji egzaminacyjnej (§ 20 *RS*). Na studiach stacjonarnych sesja egzaminacyjna przewidziana jest w dwóch ostatnich tygodniach semestru, a na niestacjonarnych na ostatnim zjeździe (§ 7 *RS*). To ostatnie rozwiązanie zostało rozszerzone do dwóch zjazdów ze względu na konieczność przestrzegania zasady, iż liczba egzaminów planowanych dziennie nie może być większa niż 1.

W sesji egzaminacyjnej student ma prawo dwukrotnego przystąpienia do egzaminu (termin zasadniczy i 1 poprawka). Zaliczenie wykładu i ćwiczeń z danego przedmiotu odbywa się oddzielnie. W uzasadnionych przypadkach za zgodą Dziekana na wniosek studenta złożony w terminie 7 dni od ogłoszenia wyników może on przystąpić do drugiego poprawkowego zaliczenia lub egzaminu (§ 18 p. 13 i 14 *RS*). Wyniki egzaminów lub zaliczeń są ogłaszane przez egzaminatora najpóźniej 14 dnia od zaliczenia. W terminie 7 dni od ogłoszenia wyników, egzaminator na wniosek studenta jest zobowiązany do udostępnienia mu pracy będącej podstawą oceny (§ 18 p. 12).

W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności w wyznaczonym terminie, student otrzymuje ocenę niedostateczną (§ 18 pkt 9 *RS*). W przypadku, „gdy zgłasza uzasadnione zastrzeżenia co do bezstronności, formy, trybu bądź przebiegu” zaliczenia lub egzaminu, ma on prawo wystąpić do Dziekana, w ciągu 7 dni od ogłoszenia wyników, o zaliczenie lub egzamin komisyjny, których procedura jest określona w § 26 *Regulaminu Studiów*. Odbywają się one przed komisją złożoną z Dziekana lub osoby przez niego upoważnionej (jako przewodniczącego) i jednego specjalisty z danego lub pokrewnego przedmiotu, natomiast dotychczasowy egzaminator może uczestniczyć w charakterze obserwatora. Na wniosek studenta, obserwatorem może być również inna osoba, opiekun roku lub przedstawiciel samorządu studenckiego.

Zaliczenia semestru dokonuje Dziekan. Ostatecznym terminem zaliczenia semestru zimowego jest 30 marca, a letniego 30 września. W wyjątkowych (wskazanych w

Regulaminie przypadkach), Dziekan na wniosek studenta może go przedłużyć, jednak – odpowiednio – nie później niż do 30 kwietnia i 30 października (§ 22 RS).

Na egzaminach i zaliczeniach stosuje się – według § 20 Regulaminu Studiów – powszechnie przyjętą w tradycji i praktyce akademickiej skalę ocen: bardzo dobry (5,0), dobry plus (4,5), dobry (4,0), dostateczny plus (3,5), dostateczny (3,0), niedostateczny (2,0).

W toku studiów I stopnia, na których jest realizowany plan obowiązujący od roku akademickiego 2012/13 (III rok), przewidziano w obu formach kształcenia ogółem 15 egzaminów (I rok – 7: semestr I – 3, II – 4 egzaminy; II rok – 6: sem. III i IV – po 3; III rok – 2 na sem. VI). W ocenie ZO, liczba oraz rozkład egzaminów w poszczególnych semestrach oraz latach nie budzi zastrzeżeń.

Podczas wizytacji zapoznano się z dokumentacją dotyczącą weryfikacji/oceny efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami), która jest przechowywana w teczkach studentów i absolwentów. Stwierdzono, że jest ona sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia MNiSW z dn. 14 września 2011 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. z 2011 Nr 201, poz. 1188) oraz rozporządzenia MNiSW z dn. 1 września 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz.U. z 2011 Nr 196 poz. 1167).

W wizytowanej jednostce, na podstawie przepisów procedury P-10 (punkt 5.6), prace zaliczeniowe/egzaminacyjne studentów potwierdzające zdobycie przez studenta założonych w programie efektów kształcenia są archiwizowane przez okres nie krótszy niż jeden semestr po realizacji efektów kształcenia przypisanych dla danego przedmiotu, co stwierdzono podczas wizytacji.

Szczegółowe dane dotyczące wyników egzaminów i sposobu oceniania zanalizowano na podstawie danych zawartych w poniższej tabeli, jak również dostarczonych przez ocenianą jednostkę w czasie wizytacji dokumentów, zawierających tabelaryczne zestawienie wyników egzaminów i zaliczeń z wszystkich przedmiotów w sesji zimowej i letniej roku akademickiego 2013/14 i – przede wszystkim – po analizie prac zaliczeniowych dokonanej przez ZO w czasie wizytacji.

STRUKTURA OCEN Z OSTATNIEJ SESJI EGZAMINACYJNEJ (sesja letnia 2013/2014)							
Ocena	2	3	3,5	4	4,5	5	Suma końcowa
Liczba ocen	132	742	292	646	454	881	3147
%	4,20%	23,58%	9,28%	20,53%	14,42%	27,99%	100,00%

Analiza prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, z którymi zapoznano się w czasie wizytacji pozwala na stwierdzenie, że treść pytań jest odpowiednia do wymagań określonych w efektach kształcenia dla każdego przedmiotu, a sposób oceniania jest właściwy. Wątpliwości może budzić nie w pełni typowy rozkład ocen, gdyż dominują oceny bardzo dobre, dobre plus i dobre (łącznie 62,9%), a stosunkowo mniej (lub w części przypadków

brak) jest dostatecznych i niedostatecznych, choć analiza wybranych losowo prac zaliczeniowych nie wskazuje na zawyżanie sposobu ich oceniania lub zbyt łatwe pytania. Władze Wydziału dostrzegają omawiany problem, czego dowodzi treść protokołów z posiedzeń Komisji Programowej. Poddano w nich to zjawisko szczegółowej analizie, w wyniku której zalecono wdrożenie działań naprawczych, w tym dalsze monitorowanie struktury ocen i zobowiązano Kierownika Katedry do przeprowadzenia rozmów z pracownikami prowadzącymi przedmioty, w których zaobserwowano zbyt jednolite oceny lub zbyt duży odsetek ocen bardzo dobrych. Więcej o tym w Załączniku nr 4 niniejszego raportu.

Należy docenić szczegółową (wręcz drobiazgową) analizę weryfikacji realizacji efektów kształcenia dokonaną w ocenianej jednostce, czego dowodzi treść dostarczonego w czasie wizytacji raportu, opracowanego na podstawie obowiązującego Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (Procedura weryfikacji i oceny efektów kształcenia).

Reasumując: Weryfikacja efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) i dotyczy każdego z etapów kształcenia. W sylabusach (kartach przedmiotów) wskazano, które efekty kształcenia podlegają weryfikacji oraz jakie są zasady i formy oceniania. Przyjęte procedury z formalnego punktu widzenia są prawidłowe i zarazem pozwalające na przejrzyste formułowanie ocen w odniesieniu do weryfikacji efektów kształcenia. Wątpliwości budzi nietypowy rozkład ocen z uwagi na dominującą liczbę ocen bardzo dobrych i dobrych, choć analiza wybranych losowo prac zaliczeniowych nie wskazuje na nieuzasadnione zawyżanie ocen. Należy jednak docenić, że władze ocenianej jednostki dostrzegają ten problem, usiłują go wyjaśnić i podejmują stosowne działania, analizując szczegółowo wyniki egzaminów i zaliczeń.

W wizytowanej jednostce **procedura dyplomowania** stosowana na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* jest unormowana w *Regulaminie studiów SAN* z 2.04.2012 r. (Rozdział 13) oraz *Uchwałą Rady Wydziału Zamiejscowego SAN* w Warszawie, *Zasady dyplomowania na kierunku: „dziennikarstwo i komunikacja społeczna”* z 26 września 2012 r., w których została ona szczegółowo określona wraz z zasadami wyboru seminarium, wyznaczania promotorów i recenzentów, terminami złożenia pracy dyplomowej i przebiegu egzaminu oraz załącznikami zawierającymi wymogi formalne pracy, a także wzorami wszystkich dokumentów (oświadczenia, protokoły egzaminacyjne, wzory recenzji itp.).

Studia kończą się **egzaminem dyplomowym** (licencjackim), który odbywa się w ramach realizacji planu studiów i programu nauczania. Jego zasady określają szczegółowo wyżej wskazane podstawy prawne.

Pracę dyplomową student przygotowuje pod kierunkiem wyznaczonego przez Dziekana promotora, którym może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego, którego dziedzina i dorobek naukowy powinny być zgodne z kierunkiem dyplomowania (§ 2 pkt 3 *Zasad*). „*Dziekan po zasięgnięciu opinii rady wydziału może upoważnić do kierowania pracą dyplomową adiunkta*” (§ 2 pkt 4 *Zasad*). Promotorzy są

wyznaczani przez Kierownika Katedry i zatwierdzani na jego wniosek przez Dziekana (§ 2 pkt 6 i 7 *Zasad*). Tematy prac, których propozycje powinny być podane do wiadomości studentów na spotkaniach informacyjnych i zamieszczone na tablicach ogłoszeniowych, są ustalane wspólnie przez promotora i dyplomanta oraz muszą być zgodne z kierunkiem studiów i specjalnością. Po ich zaakceptowaniu przez Kierownika Katedry, promotor przedstawia je Dziekanowi i Komisji Programowej do zaopiniowania, a następnie są one zatwierdzane przez Radę Wydziału (§ 4). Praca dyplomowa musi spełniać określone w *Regulaminie Studiów* wymagania formalne oraz być wykonana z poszanowaniem własności intelektualnej, praw autorskich i pokrewnych. Oprócz promotora, jest ona oceniana przez wyznaczonego przez Dziekana recenzenta z co najmniej stopniem naukowym doktora habilitowanego. Może być nim również upoważniony przez Dziekana adiunkt (§ 9 pkt 2 *Zasad*).

Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie wszystkich przewidzianych programem studiów przedmiotów, praktyk zawodowych, osiągnięcie wszystkich założonych w programie kształcenia efektów, uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS oraz złożenie pozytywnie ocenionej przez promotora i recenzenta pracy dyplomowej (nie później niż 14 dni przed planowanym terminem obrony), spełnienie wymogów określonych w systemie antyplagiatowym i wywiązanie się ze zobowiązań finansowych wobec Uczelni (§ 1 i 8 *Zasad*). Powinien się on odbyć nie później niż miesiąc od złożenia pracy. Zdawany jest w ~~w~~ terminie wyznaczonym przez Dziekana (nie później niż w ciągu miesiąca od złożenia pracy - § 46 p. 3 *RS*) w formie ustnej” (§ 9 pkt 4 *Zasad*). Odbywa się on przed komisją złożoną z co najmniej trzech osób: przewodniczącego (Dziekana lub upoważnionego przez niego nauczyciela akademickiego z co najmniej stopniem doktora habilitowanego), promotora i recenzenta (§ 9 pkt 2 *Zasad*).

Podczas egzaminu przeprowadzanego w formie ustnej, student prezentuje treść pracy dyplomowej (przez około 10 minut) i odpowiada na trzy pytania: jedno z listy 20 pytań z zakresu treści kierunkowych, jedno spośród 60 przygotowanych oddzielnie dla każdej specjalizacji i jedno pytanie zadane przez recenzenta lub promotora (§ 9 pkt 8 *Zasad*). W czasie wizytacji dostarczono ZO zestawy ustalonych przez Radę Wydziału pytań przewidzianych na egzaminie licencjackim, podawanych do wiadomości studentów „na początku ostatniego semestru seminaryjnego”, których treść jest odpowiednia do wymagań przewidzianych dla ocenianego kierunku studiów.

Po egzaminie dyplomowym, komisja egzaminacyjna ustala ostateczny wynik studiów wpisywany na dyplomie (§ 9 *Zasad*), który stanowi sumę:

- 60% średniej arytmetycznej wszystkich ocen uzyskanych w trakcie studiów;
- 10% oceny pracy dyplomowej wystawionej przez promotora;
- 10% oceny pracy dyplomowej wystawionej przez recenzenta;
- 20% oceny z egzaminu dyplomowego.

Ostateczny wynik studiów wyrównuje się do jednej z podanych ocen, zgodnie z zasadą:

- do 3,5 dostateczny (3,0);

- 3,51 – 4,5 dobry (4,0);
- 4,51 – 5,0 bardzo dobry (5,0).

W wyjątkowych przypadkach (§ 9 pkt 13 *Zasad*), Komisja może podwyższyć o jeden stopień ocenę, jeżeli student, który z egzaminu dyplomowego otrzymał ocenę 5,0, w ciągu ostatniego roku studiów uzyskał średnią ocen nie niższą niż 4,8 oraz otrzymał oceny z pracy i egzaminu 5,0 (§ 9 p. 13 *Zasad*).

Dziekan Wydziału na wniosek Komisji Egzaminacyjnej może przyznać wyróżnienie studentowi, który osiągnął średnią ocen z toku studiów 4,70 - 4.90 oraz uzyskał z pracy i egzaminu dyplomowego oceny bardzo dobre (§ 9 p. 17 *Zasad*).

W celu zapobiegania zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia, a w szczególności plagiatom, Uczelnia wprowadziła *Zarządzeniem* Rektora z 1.06.2008 r. *System weryfikacji jakości prac dyplomowych*, uzupełniony obowiązującą w ramach WSZJK procedurą P-12: Weryfikacja jakości prac dyplomowych. Na ich podstawie, każda praca podlega sprawdzeniu w systemie *Plagiat.pl*. Dodatkowej weryfikacji pracy może dokonać Sekcja ds. Weryfikacji Jakości Prac Dyplomowych. Ponadto, w celu zapobiegania wszelkiemu kopiowaniu prac lub ich części, studenci zobowiązani są do złożenia oświadczenia o samodzielnym napisaniu pracy.

STRUKTURA OCEN Z EGZAMINU DYPLOMOWEGO (rok akademicki 2013/2014)						
Ocena	3	3,5	4	4,5	5	Suma końcowa
Liczba ocen	-	-	7	1	46	54
%	-	-	12,97%	1,85%	85,18%	100%

Reasumując: Sposób dyplomowania na I stopniu studiów nie budzi zastrzeżeń. Należy szczególnie docenić bardzo szczegółową regulację wymagań dotyczących procedury egzaminu i wymagań formalnych przewidzianych dla prac dyplomowych. Podjęto również odpowiednie starania, mające zapobiegać patologiom związanym z przygotowaniem prac licencjackich.

Na tle analizowanych prac dyplomowych oraz protokołów z ich obron ZO sformułował następujące uwagi:

- 1) Sposób recenzowania jest poprawny. Zastrzeżenia można mieć jedynie, do nieco zawyżonych ocen. Oceny przygotowane przez recenzentów i promotorów są w przeważającej mierze identyczne.
- 2) Tematy prac są dobierane właściwie i powiązane z kierunkiem kształcenia.
- 3) Protokoły z egzaminu dyplomowego potwierdzają, że uzyskiwane oceny z egzaminu dyplomowego są w większości na poziomie bardzo dobrym. Na uwagę zasługuje jednak fakt, iż zadawane pytania na egzaminach dyplomowych dotyczą kierunkowych treści kształcenia (1), specjalnościowych treści kształcenia (1) oraz z treści pracy (1).

Konkluzja: Można uznać, że sposób weryfikacji efektów kształcenia na wszystkich jego etapach jest właściwy, poza wyżej wskazanymi uwagami. Wątpliwości może budzić struktura rozkładu ocen choć analiza wybranych losowo prac zaliczeniowych nie wskazuje na zawyżanie sposobu ich oceniania.

– ***Ocena standaryzacji wymagań, zapewnienia przejrzystości i obiektywizmu formułowania ocen.***

Standaryzacją objęto skalę ocen (zarówno w przypadku egzaminów i zaliczeń, jak też prac i egzaminów dyplomowych oraz zaliczania praktyk zawodowych – w tym dokumentacji ich przebiegu), procedury oraz kryteria oceniania egzaminów (w tym dyplomowego) i zaliczeń, procedury dyplomowania oraz zasady punktacji ECTS. Wprowadzono też jednolite wzory sylabusów.

Podczas programowej oceny jakości kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami), która jest przechowywana w tezkach studentów (absolwentów), i jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. z 2011 Nr 201, poz. 1188) oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz.U. z 2011 Nr 196 poz. 1167). Proces dyplomowania określony jest w Regulaminie studiów oraz w Uchwale Rady Wydziału Zamiejscowego SAN w Warszawie z dnia 26 września 2012 r. Teczki akt osobowych studenta przechowuje się w archiwum Uczelni przez okres 50 lat (zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia).

Narzędziem do zapobiegania zjawiskom patologicznym jest wdrożony system antyplagiacyjny – plagiat.pl. Ma on na celu pomoc w wyszukiwaniu nieuprawnionych zapożyczeń w pracach studentów. Ponadto w ramach Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia dodatkowej weryfikacji może dokonać Sekcja ds. Weryfikacji Jakości Prac Dyplomowych, która przeprowadza kontrolę losowo wybranych prac dyplomowych (procedura P-12).

– ***W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość: czy weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia prowadzona jest na bieżąco tj. co najmniej z równą częstotliwością jak na studiach prowadzonych w uczelni w sposób tradycyjny i pozwala na ich porównanie z zakładanymi efektami kształcenia, oraz czy zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia dydaktyczne z przedmiotu są prowadzone w siedzibie uczelni.***

W ocenianej jednostce nie jest prowadzone kształcenie na odległość jako tryb studiów. Stosowane jest jako metoda pomocnicza w prowadzeniu zajęć. Na platformie e-learningowej, w oparciu o oprogramowanie MOODLE, zamieszczane są materiały źródłowe i pomocnicze do zajęć, których wykorzystanie potwierdzono w czasie hospitacji.

– ***Analiza skali i przyczyn odsiewu.***

W Raporcie samooceny, jak również w czasie wizytacji, dostarczono ZO dane dotyczące przyczyn odsiewu studentów na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna*.

Przedstawiono w nich analizę zjawiska według kryterium przyczyn. Największy odsiew jest obserwowany na I roku – początkowo wynosił on około 20%. Wprowadzono tutaj jednak przynoszące pozytywne efekty działania w postaci zwiększenia liczby godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów oraz zwiększenia liczby konsultacji dla przedmiotów, z których zaliczeniem studenci mieli trudności. Dzięki temu odsiew udało się zmniejszyć do 15%. Odsiew na II roku kształtuje się na poziomie 10%. Odsiew obliczany z uwzględnieniem liczby studentów III roku i liczby studentów zarejestrowanych na semestrze I dla tego samego cyklu kształcenia dla rocznika 2010/2011 wyniósł 30%. W przypadku studentów naboru 2011/2012 udało się go ograniczyć do 24%, a naboru 2012/2013 – do 15%. Mimo znacznego odsiewu całkowitego obliczanego z uwzględnieniem liczby absolwentów i liczby studentów zarejestrowanych na semestrze I tego samego cyklu kształcenia dokonana w tym zakresie analiza pozwala wyciągnąć pozytywne wnioski. Znaczna część studentów decyduje się bowiem na powtarzanie semestru. Analiza dokonywana przez Dziekanat i Dział Jakości Kształcenia pokazuje, że poza trudnościami z zaliczeniem poszczególnych przedmiotów, innymi powodami odsiewu są:

- pogorszenie się warunków materialnych studentów i pojawiająca się konieczność podejmowania przez studentów pracy w celu uzyskania środków finansowych na pokrycie kosztów studiów (co skutkuje opuszczaniem przez nich zajęć, a w konsekwencji trudnościami w opanowaniu wiedzy, nabyciu umiejętności i kompetencji społecznych z większości przedmiotów),
- przyczyny o charakterze osobistym,
- decyzja o stałej lub czasowej emigracji w celu podejmowania pracy za granicą.

Mniej liczne są przypadki rezygnacji ze studiów spowodowane względami merytorycznymi, nieadekwatnością programu kształcenia wobec wyobrażeń studenta, czy też zmianą planów edukacyjnych.

4) Ocena monitorowania karier absolwentów na rynku pracy i wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia oraz dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia zaangażowania (wpływu) przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia. Analiza efektywności działalności prowadzonej przez uczelnię/jednostkę w tym zakresie.

Zasady monitorowania karier zawodowych absolwentów zostały określone w procedurze P-13 (Śledzenie losów zawodowych absolwentów i zasady monitorowania rynku pracy) obowiązującej w ramach przyjętego na Wydziale WSZJK. Zadanie to realizuje Biuro Karier Studenckich wspólnie z Działem Jakości Kształcenia, a za monitorowanie rynku pracy odpowiada Pełnomocnik Rektora ds. pracodawców. Badaniem losów zawodowych absolwentów objęci są absolwenci którzy ukończyli studia pierwszego stopnia i wyrazili zgodę na uczestnictwo w badaniach losów absolwentów. Badanie przebiega trój etapowo: po roku, trzech i pięciu latach od ukończenia studiów. Na każdym etapie badania absolwent otrzymuje drogą mailową kwestionariusz dotyczący określenia jego sytuacji zawodowej,

pozycji na rynku pracy, planów zawodowych, stopnia satysfakcji z kształcenia zrealizowanego w SAN w perspektywie wykonywanej pracy zawodowej itd., stopnia osiągnięcia wybranych kompetencji, przydatności wiedzy i kompetencji zdobytych podczas studiów w swojej pracy zawodowej, udziału poszczególnych elementów w programie kształcenia w SAN, itd.

Na podstawie wyników analizy statystycznej formułowane są wnioski, będące przesłankami do określania zaleceń dotyczących realizacji strategii rozwoju Uczelni, a przede wszystkim dostosowywania oferty edukacyjnej, programów i procesu kształcenia do zmieniającego się rynku pracy. Wyniki opracowuje Biuro Karier Studenckich wspólnie z Działem Jakości Kształcenia i w formie raportu dostarcza je władzom Uczelni, Radzie Wydziału, Komisji Programowej i „innym zainteresowanym jednostkom” (p. 3.2).

Monitorowanie rynku pracy należy do kompetencji Pełnomocnika Rektora ds. Pracodawców, który raz do roku na posiedzeniu Rady Wydziału lub Komisji Programowej przedstawia wnioski z analizy i rekomendacje służące doskonaleniu programów kształcenia, wynikające z przeprowadzonych badań (p. 4.2)

Wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na kształtowanie efektów kształcenia omówiono w p. 2.1. niniejszego Raportu.

Konkluzja: Można uznać, że wdrażany system monitorowania losów i karier absolwentów spełnia oczekiwane rezultaty odnośnie dostosowania efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia wpływu przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia.

Załącznik nr 4: ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

- 1) Założone kierunkowe i specjalnościowe efekty kształcenia są zgodne z celami i efektami kształcenia przewidzianymi w ramach KRK. Nie zawierają z merytorycznego punktu widzenia istotnych uchybień. Przewidziane wymagania stawiane studentom są zgodne z celami, efektami i poziomem kształcenia oraz pokrywają się z warunkami zaliczeń przedmiotów, zdefiniowanymi w sylabusach oraz zasadami i warunkami dyplomowania. Wadą (łatwą do skorygowania) jest to, że efekty kierunkowe przewidziane do realizacji w ramach niektórych przedmiotów zostały wpisane do sylabusów w brzmieniu identycznym, jak w tabeli efektów kształcenia, co w części przedmiotów powoduje, że nie odzwierciedlają one rzeczywistych zakładanych celów i specyfiki przedmiotu.
- 2) Sposób sformułowania efektów kształcenia w załączonej tabeli i sylabusach, należy ocenić pozytywnie: zawarte w nich efekty są przedstawione w sposób zrozumiały i określający ich sprawdzalność. Informacja o efektach kształcenia jest dostępna w zadawalającym stopniu.
- 3) Formy sprawdzania wiedzy w ocenie studentów również są sprawiedliwe i obiektywne.

Wydział stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia oraz możliwości weryfikacji zakładanych celów, a przy tym system ten jest powszechnie dostępny. Można uznać, że sposób weryfikacji efektów kształcenia na wszystkich jego etapach jest właściwy. Wątpliwości budzi rozkład ocen, lecz władze Wydziału dostrzegają omawiany problem, (czego dowodzi treść protokołów z posiedzeń Komisji Programowej) i podejmują działania naprawcze. Zasady dyplomowania są właściwie unormowane i realizowane.

4) Uczelnia w wystarczającym stopniu współpracuje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi w celu ich udziału w pracach nad planami i programami kształcenia. Można uznać, że wdrażany system monitorowania losów i karier absolwentów spełnia oczekiwane rezultaty odnośnie dostosowania efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia wpływu przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia.

3. Ocena, czy program studiów umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1) Ocena czy realizowany program studiów umożliwi osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

- Ocena czasu trwania kształcenia, prawidłowości doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, w tym modułu przedmiotów do wyboru, danego poziomu kwalifikacji. W przypadku wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość ocena czy kształcenie, którego celem jest zdobycie umiejętności praktycznych, odbywa się w warunkach rzeczywistych, z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów.

Czas trwania studiów na poziomie I stopnia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* wynosi 6 semestrów, jest więc on zgodny z wymaganiami określonymi w obowiązujących regulacjach prawnych.

Ocena doboru treści kształcenia zawartych w planach studiów. Na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* realizowany jest obecnie plan studiów uchwalony przez Radę Wydziału Zamiejscowego w dn. 26.09.2012 r., co jest zgodne z regulacją zawartą w § 21 p.2 Statutu SAN. Plan powstał w oparciu o wytyczne dotyczące wdrożenia Krajowych Ram Kwalifikacji.

Obecnie, w ocenianej jednostce, studia odbywają się w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. W tym miejscu należy zaznaczyć, że z analizy dostarczonej dokumentacji wynika, iż w obu formach kształcenia dostarczone plany zawierają takie same treści kształcenia i układ przedmiotów.

Plan studiów, który oparty został o wymagania przewidziane w KRK i realizowany jest obecnie na I, II i III roku studiów, przewiduje trwający 3 lata (6 semestrów) cykl kształcenia. W obu formach kształcenia plany zawierają takie same treści i układ przedmiotów. Na studiach stacjonarnych ogólna liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela

akademickiego wynosi łącznie 2279 godzin w ciągu całego cyklu kształcenia (181 pkt. ECTS, w tym 1 przewidziano dla zajęć WF i 6 dla praktyki zawodowej), a doliczając pracę własną studenta – łącznie 4555, w tym 1385 „kontaktowych” w innych niż wykład formach, a więc udział tych ostatnich stanowi 60,77% a w ujęciu punktacji ECTS – 43,64%. Liczba godzin zajęć dydaktycznych realizowanych z udziałem nauczyciela na studiach niestacjonarnych wynosi 1499 (181 pkt. ECTS, w tym 1 przewidziano dla zajęć WF i 6 dla praktyki zawodowej), a doliczając pracę własną studenta – łącznie 4555, w tym 945 „kontaktowych” w innych niż wykład formach, a więc udział tych ostatnich stanowi 63,04 %, a w ujęciu punktacji ECTS – 29,28%. Według danych przedstawionych w załącznikach, przedmiotom obieralnym (w tym specjalnościowym) przypisano łącznie 61 punktów ECTS (33,70%) w obu formach kształcenia, tak więc plany studiów spełniają wymóg odnośnie proporcji co najmniej 30% punktów przedmiotów obieralnych do obowiązkowych, według zasady ich obliczania w skali ECTS.

Plan studiów przewiduje realizację programu kształcenia w ramach czterech modułów: przedmioty ogólnouczelniane, podstawowe i kierunkowe, do wyboru oraz specjalnościowe.

Dla modułu ogólnouczelnianego przewidziano 6 przedmiotów (m.in. *Technologie informacyjne, Język obcy, BHP i ergonomia, Psychologia, Ochrona własności intelektualnej, WF*), w łącznej liczbie 250 godzin kontaktowych na niestacjonarnych i 235 na stacjonarnych.

Treści podstawowe realizowane są w ramach 36 obowiązkowych przedmiotów, których łączny wymiar z bezpośrednim udziałem wykładowcy na niestacjonarnych wynosi 824 godzin (na stacjonarnych 1384).

Do grupy przedmiotów obieralnych zaliczono 12 przedmiotów (82 godz. na niestacjonarnych i 207 godz. na stacjonarnych).

W ramach przewidzianych czterech specjalności: Specjalności radiowo-telewizyjnej, Specjalności prasowo-fotograficznej, Marketingu medialnego i PR, oraz Fotografii reklamowej i wykazano po 6 przedmiotów w każdej z nich, w łącznej liczbie 132 godzin na niestacjonarnych i 192 na stacjonarnych.

Zestaw przedmiotów we wszystkich modułach jest odpowiedni do kierunku i poszczególnych specjalności.

Nauka języka obcego jest prowadzona w semestrach od I do IV, w wymiarze po 130 godzin na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, kończąc się egzaminem po zakończeniu kursu.

Seminarium dyplomowe przewidziano w dwóch ostatnich semestrach, w wymiarze 60 godzin na stacjonarnych i 40 godzin na niestacjonarnych, co zdaniem ZO wystarcza do właściwej opieki nad przygotowaniem pracy licencjackiej.

Program studiów uzupełnia praktyka zawodowa w odpowiednim wymiarze 180 godzin (V, VI semestr). Ocena praktyk została przedstawiona dalszej części niniejszego *Raportu*.

Analiza przedstawionego programu kształcenia wskazuje, iż zarówno sekwencja przedmiotów jak i formy zajęć i liczba godzin w ramach poszczególnych przedmiotów są prawidłowe i zapewniają osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

Studia kończą się egzaminem dyplomowym i obroną pracy licencjackiej.

Reasumując: Plan studiów I stopnia spełnia wymagania przewidziane w przepisach odnośnie liczby punktów ECTS, proporcji godzin wykładu do ćwiczeń oraz relacji między przedmiotami obieralnymi a obowiązkowymi, jak też sekwencji przedmiotów.

Konkludując: Mając na uwadze powyższe ustalenia można uznać, że plan studiów spełnia przewidziane wymagania.

W toku kształcenia wykorzystywane są formy tradycyjne, takie jak wykłady i uzupełniające ich zawartość programową ćwiczenia oraz konwersatoria, oraz – co jest powszechnie praktykowaną i efektywną metodą dydaktyki na ocenianym kierunku studiów, stosowaną do ich specyfiki – warsztaty (np. Warsztaty dziennikarskie, Przygotowanie do pracy reportera telewizyjnego i radiowego, Podstawa sztuki montażu radiowego, Warsztaty fotograficzne w pracy dziennikarza).

W załączonych do *Raportu samooceny* sylabusach (kartach przedmiotu) szczegółowo określono metody i formy kształcenia, jakie są wykorzystywane przez prowadzących w ramach zajęć (np. rodzaj wykładu oraz metody pobudzające aktywność studentów i rozwijające ich samodzielność w zdobywaniu umiejętności – szczególnie na zajęciach typu ćwiczeniowego).

W zależności od tematyki, wykład może przybierać formę wykładu audytoryjny (np. *Filozofia, Nauka o komunikowaniu*) lub konwersatoryjny (np. *Etyka dziennikarstwa*). W ramach wszystkich form zajęć stosuje się także metody aktywizujące, w tym przede wszystkim: analizę przypadku (np. *Źródła informacji dla dziennikarzy*), pracę z tekstem (np. *Public Relations*), dyskusje dydaktyczne (*Systemy medialne na świecie*) prace pisemne: opracowywanie projektów, referatów i opracowań na temat wskazany przez prowadzącego zajęcia. W ocenie ZO, przyjęte metody dydaktyczne pozwalają na realizację efektów kształcenia określonych w sylabusach.

W czasie zajęć wykorzystywane są środki dydaktyczne pozwalające na łatwiejsze przyswajanie wykładanych treści. Studenci mają do dyspozycji w obiektach, w których odbywają się zajęcia, laboratoria komputerowe z wystarczającą ilością stanowisk i odpowiednim oprogramowaniem oraz dostępem do Internetu. W salach dydaktycznych istnieją warunki do korzystania w nich z urządzeń audiowizualnych i sprzętu multimedialnego. Wykładowcy mają zatem możliwość stosowania nowoczesnych technik multimedialnych. Studenci kierunku „*dziennikarstwo i komunikacja społeczna*” realizują zajęcia w bogato wyposażonych pracowniach specjalistycznych, w tym w studiu radiowym, studiu filmowym oraz studiu telewizyjnym.

Zdaniem ZO, odpowiednia liczba godzin zajęć typu warsztat, konwersatorium czy ćwiczenia umożliwiają pobudzanie studentów do samodzielnego zdobywania wiedzy, analizy i rozwiązywania problemów zawartych w treściach przedmiotów, dokonywania ocen i formułowania sądów, a także rozwija umiejętność komunikatywności z otoczeniem.

Istotna z punktu widzenia efektywności dydaktyki jest liczebność grup, w których prowadzone są poszczególne rodzaje zajęć. Grupa ćwiczeniowa na kierunku *dziennikarstwo i*

komunikacja społeczna może liczyć od 15 do 20 studentów, w wyjątkowych przypadkach mniej, natomiast wykłady prowadzone są dla wszystkich studentów danego roku.

Reasumując: Czas trwania kształcenia oraz dobór metod i środków dydaktycznych zapewniają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Formy zajęć, a także metody kształcenia są odpowiednie do ocenianego kierunku. Stosowanie nowoczesnych metod i środków dydaktycznych umożliwia wykorzystywanie zdobytej wiedzy w sposób praktyczny oraz nabycie umiejętności analitycznego rozwiązywania przedstawianych problemów.

- Ocena zgodności przyjętej punktacji ECTS z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie, a w przypadku kierunków, dla których ustalono standardy kształcenia – również zgodności z odpowiednimi standardami.

Plany studiów zawierają punktację ECTS (§ 24 *Regulaminu studiów*), wprowadzoną na wizytowanym Wydziale od roku akademickiego 2007/08. Wykazano ją na realizowanych planach studiów i programach kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna*. Przyjęty system ECTS na wizytowanej jednostce normuje Uchwała RW z 5.06.2013 r. Precyzyjnie i właściwie uregulowano też zasady transferu punktów uzyskanych w czasie studiów w innych uczelniach polskich i zagranicznych. (R. 10. *Regulaminu studiów*).

Punkty są przypisane wszystkim przedmiotom występujących w programie i planie studiów, przy czym są one przyporządkowane całym przedmiotom, co ułatwia właściwe oszacowanie obliczeniowego nakładu pracy studenta. Przedmioty prowadzone na studiach stacjonarnych mają taką samą liczbę punktów jak na studiach niestacjonarnych. Liczba punktów ECTS, jaką student jest zobowiązany uzyskać w toku studiów, wynosi co najmniej 181, w roku akademickim 60, a w każdym semestrze 30 (za wyjątkiem semestru 6, gdzie dodatkowy punkt student otrzymuje za zajęcia wychowania fizycznego), co jest zgodne z unormowaniami w obecnie obowiązujących przepisach.

Liczba punktów przyporządkowanych każdemu przedmiotowi odzwierciedla nakład pracy studenta wymagany do osiągnięcia efektów kształcenia, który obejmuje zarówno pracę w czasie zajęć dydaktycznych w Uczelni, jak i pracę własną. Jako miarę średniego nakładu pracy niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia przyjęto właściwą zasadę, że jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od przeciętnego studenta średnio 25 – 30 godzin pracy. Wycena poszczególnych przedmiotów uwzględnia obciążenie studenta związane z nakładem pracy w trakcie realizacji zajęć dydaktycznych (w odniesieniu do liczby godzin zajęć kontaktowych) oraz praktyk zawodowych określonych w planie studiów, nakładem pracy własnej, w tym związanej z przygotowaniem się do zaliczeń i egzaminów oraz uczestnictwem w nich i opracowaniem pracy dyplomowej, co szczegółowo wykazano w sylabusach.

W planie studiów, który obowiązuje od roku akademickiego 2012/2013, liczba punktów ECTS zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych wynosi 181 (w tym 1 punkt – WF i 6 punktów – Praktyki), po 30 w każdym z semestrów (poza semestrem szóstym – dodatkowy 1 punkt za zajęcia z wychowania fizycznego), po 60 w każdym roku.

Łączna liczba punktów, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających

bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich, to 110 ECTS na studiach stacjonarnych i 71 na niestacjonarnych.

W ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych łączna liczba punktów ECTS wynosi po 24 w obu formach kształcenia, a na zajęciach o charakterze praktycznym (w tym zajęciach ćwiczeniowych, konwersatoryjnych i warsztatach) w przypadku studiów stacjonarnych 79 punktów ECTS oraz 53 punkty ECTS na studiach niestacjonarnych. Minimalną liczbę punktów przewidzianą do realizacji dla modułów z przedmiotów ogólnouczelnianych lub na innym kierunku studiów określono na 16 punktów ECTS zarówno na studiach stacjonarnych, jak i na studiach niestacjonarnych. *Wychowaniu fizycznemu* (przedmiot obowiązkowy) przypisano 1 punkt ECTS.

Przedmiotom obieralnym (w tym przedmiotom do wyboru, specjalnościowym i *Językowi obcemu i WF*) przypisano 31% ogólnej liczby punktów ECTS dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, liczonych bez punktów przewidzianych na *Praktyki*, co stanowi 61 punktów ECTS w obu formach kształcenia.

Wycena punktowa poszczególnych przedmiotów jest właściwa, odpowiadająca nakładowi pracy studenta przeznaczonej na opanowanie treści w nich zawartych.

Konkluzja: W planie studiów, punktacja nie budzi zastrzeżeń. Jest ona zgodna z wymaganiami określonymi w przepisach obecnie obowiązujących. Sposób wyliczenia punktacji przewidzianej dla poszczególnych przedmiotów jest poprawny.

Przyjęty system pozwala na indywidualizację procesu kształcenia i wymianę międzyuczelnianą, którą to kwestię unormowano w Rozdziale 5 *Regulaminu Studiów*.

- Ocena spójności programu i wymiaru praktyk studenckich, terminu ich realizacji oraz doboru miejsc, w których się odbywają, z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk. Ocena czy system kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych.

Obligatoryjne praktyki zawodowe, które stanowią integralną część procesu kształcenia (§ 21 *Regulaminu studiów*) na kierunku „dziennikarstwo i komunikacja społeczna”, przewidziano w obu formach kształcenia.

Zgodnie z założeniami planu, studenci zobowiązani są do odbycia obowiązkowych sześciotygodniowych praktyk zawodowych, które powinny być realizowane w dwóch etapach – 90 godzin w trakcie piątego semestru studiów i kolejne 90 godzin w trakcie szóstego semestru studiów. W uzasadnionych, indywidualnych przypadkach wyrażana jest zgoda na wcześniejsze odbycie praktyk lub uznanie praktyk odbytych wcześniej i odpowiednie dla zrealizowania zakładanych efektów kształcenia. Szczegółowe zasady odbywania praktyk regulują: obowiązująca na Wydziale Procedura P-11 (*Realizacja praktyk studenckich*), zawarta w *Wydziałowym systemie zarządzania jakością kształcenia*, wprowadzonym Uchwałą Rady Wydziału Zamiejscowego z 24 września 2014 r., *Regulamin studenckich praktyk zawodowych* obowiązujący na Wydziale Zamiejscowym SAN w Warszawie na mocy uchwały Rady Wydziału z dnia 24 kwietnia 2010 roku oraz *Zasady odbywania studenckich praktyk zawodowych na studiach I stopnia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja*

społeczna obowiązujące na Wydziale Zamiejscowym SAN w Warszawie na mocy uchwały Rady Wydziału z dnia 22 września 2011 roku. Trwają one 180 godzin, realizowanych w sem. V i VI, co jest zgodne z obecnie obowiązującą regulacją.

W *Regulaminie Praktyk* określono (§ 3 pkt 1), że służą one kształtowaniu umiejętności niezbędnych w przyszłej lub aktualnej pracy zawodowej studenta oraz że (§ 3 pkt 3), ich realizacja ma na celu zapoznanie się przez studenta m.in. z:

- głównymi celami i zadaniami zakładu (instytucji), w którym(ej) odbywa praktykę,
- obowiązującymi w zakładzie przepisami wewnętrznymi, w tym ze statutem, regulaminem itp.,
- strukturą organizacyjną jednostki przyjmującej,
- sposobami dokumentowania pracy,
- procedurami rekrutacji, selekcji, motywowania i szkolenia pracowników jednostki przyjmującej.

Program praktyk musi uwzględniać zakładane efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które szczegółowo doprecyzowuje sylabus.

Praktyki są realizowane Odbywają się *one* „na podstawie Umowy o realizację praktyk zawartej pomiędzy WZ SAN (reprezentowanym przez Dziekana lub Pełnomocnika Dziekana), studentem oraz organizatorem praktyk” (§ 6, pkt 1 *Regulaminu*).

Osobą odpowiedzialną merytorycznie za realizację praktyk zawodowych jest powołany przez Dziekana Pełnomocnik Dziekana (§ 1 pkt 2, § 2 pkt 1, 2 *Regulaminu*), do którego obowiązków należy akceptacja miejsca odbywania praktyk, zatwierdzanie ich programu, koordynowanie i rozliczenie realizacji oraz dokonanie odpowiedniego wpisu do dokumentacji przebiegu studiów (procedura P-11, p. 1.4.). Za ich organizację odpowiada Biuro Karier Studenckich (procedura P-11, p. 1.5.).

Warunkiem zaliczenia praktyki jest uzyskanie założonych w programie studiów i sylabusie efektów kształcenia oraz przedstawienie określonej w *Regulaminie praktyk* dokumentacji. Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie złożonej przez studenta Karty praktyk zawodowych, w której student dokonuje opisu przebiegu praktyk i zakresu wykonywanych podczas jej trwania obowiązków. Zaliczenia praktyk zawodowych dokonuje Dziekan lub Pełnomocnik Dziekana (§ 9 *Regulaminu praktyk*).

Oprócz procedury zaliczenia praktyk w oparciu o Kartę praktyk zawodowych, student może ubiegać się o uznanie praktyk zawodowych na podstawie (§ 10 pkt 1 *Regulaminu praktyk, procedura P-11, pkt 4.2*):

- prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej,
- zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub na podstawie umowy cywilnoprawnej,
- uczestnictwa w stażach,
- wolontariatu w instytucji publicznej lub organizacji pozarządowej,
- praktyki odbytej w ramach innego kierunku na uczelni macierzystej lub innych szkół wyższych.

Decyzję o zaliczeniu praktyk w takim trybie podejmuje Dziekan lub Pełnomocnik

Dziekana (§ 10 pkt 2 Regulaminu praktyk, procedura P-11, pkt 4.3).

Praktyki realizowane przez studentów kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* mogą podlegać „wrywkowej kontroli (np. telefonicznej) ze strony opiekuna praktyk” (procedura P-11, pkt 3.4).

Praktyki realizowane są w podmiotach zewnętrznych, które wybiera student. Może on też skorzystać z przygotowanej przez Biuro Karier Studenckich oferty jednostek, z którymi Uczelnia ma podpisane stałe umowy. Analiza dostarczonego ZO w czasie wizytacji wykazu instytucji, jak również innej dokumentacji, z którą się zapoznano dowodzi, że odbywają się one we właściwych z punktu widzenia kierunku studiów jednostkach, między innymi takich, jak: redakcje radiowe, prasowe i telewizyjne, media internetowe, agencje public relations, agencje reklamowe, biura do spraw promocji, działy zajmujące się PR oraz komórki PR struktur administracyjnych, przedsiębiorstwa i inne instytucje, w których istnieje konieczność kreowania wizerunku firmy oraz komunikacji z otoczeniem społecznym, itd.

Zdaniem ZO, należy podkreślić rzetelne prowadzenie dokumentacji praktyk oraz sposobu ich zaliczania, co stwierdzono na podstawie analizy kart praktyk zawodowych, teczek osobowych i zestawu innych dokumentów dostarczonych w czasie wizytacji (skierowania, wzory porozumień, potwierdzenia instytucji przyjmujących itp.).

Reasumując: Program praktyk, ich wymiar czasowy i dobór instytucji, w których się odbywają, jest spójny z określonymi dla nich celami i efektami kształcenia. System kontroli i zaliczania również nie budzi zastrzeżeń i uwzględnia możliwość nabycia przez studenta umiejętności praktycznych.

- Ocena organizacji procesu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów w kontekście możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia.

Organizację roku akademickiego, trwającego od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego, a w szczególności: terminy prowadzenia zajęć, sesji egzaminacyjnej oraz przerw w zajęciach (w tym wymiar czasowy wakacji letnich i ferii zimowych) ustala Rektor i ogłasza na stronach internetowych Uczelni w terminie do 1 września roku poprzedzającego nowy rok akademicki (§ 8 *Regulaminu Studiów*). Harmonogram zajęć i sesji egzaminacyjnej ustala Dziekan, po zasięgnięciu opinii wydziałowego organu samorządu studenckiego. Podawany jest on do wiadomości studentów na stronach internetowych Uczelni i tablicach ogłoszeniowych nie później niż 7 dni przed rozpoczęciem semestru (§ 6 *RS*).

Plany studiów i programy kształcenia są uchwalane przez Radę Wydziału po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego (§ 21 pkt 2 *Statutu SAN*), zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez Senat.

Rok akademicki podzielony jest na dwa semestry (§ 7 *RS*), przy czym czy jednostką rozliczeniową jest semestr. Na studiach stacjonarnych trwa on 17 tygodni, w tym dwa ostatnie to sesja egzaminacyjna (§ 7 *RS*). Uczestniczenie studentów w zajęciach nie jest obowiązkowe, a obowiązek ten może nakazać Rada Wydziału (§ 15 *RS*). Wydaje się, że powinno zostać

wyraźnie stwierdzone, że w przypadku zajęć prowadzonych w innych niż wykład formach jest ono wymagane.

W wizytowanej jednostce realizowana jest aktualnie zarówno forma stacjonarna, jak i niestacjonarna. W harmonogramach uwzględniono więc fakt, że większość studiujących pracuje zawodowo, i w związku z tym, zajęcia przewidziano w soboty i niedziele, co dwa tygodnie (z uwagi na święta państwowe lub religijne – wyjątkowo co trzy), w ramach 10 zjazdów w semestrze, w tym dwóch egzaminacyjnych.

Zajęcia w soboty rozpoczynają się o godz. 8.00 i trwają do 20.15 lub 16.45, natomiast w niedziele od 8.00 (wyjątkowo od 9.45) do 16.45, 18.30 lub 20.15, w blokach o wymiarze 2 x 45 minut (wyjątkowo po 3 x 45), co nie przekracza dopuszczalnego limitu.

W dniach zjazdów praca dziekanatu i biblioteki, jak również dyżury i konsultacje pracowników naukowych, są dostosowane do rozkładu zajęć.

Informacje o rozkładach zajęć są dostępne na stronach internetowych i tablicach ogłoszeniowych.

Jak wyżej wspomniano, terminy sesji egzaminacyjnych ustala Rektor, a ich harmonogram Dziekan, z zastrzeżeniem, że liczba egzaminów planowanych dziennie nie może być większa niż 1.

Reasumując: Organizacja procesu kształcenia jest prawidłowa, co pozwala na osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

- Ocena prawidłowości organizacji kształcenia w ZOD, jeżeli taki ośrodek funkcjonuje w ramach jednostki. Ocena prawidłowości doboru form realizacji zajęć dydaktycznych z przedmiotów tworzących moduł praktyczny (zajęcia praktyczne, w tym w środowisku pracy) do założonych efektów kształcenia.

Nie dotyczy.

- Ocena możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych, studentów niepełnosprawnych.

Rozwiązania w zakresie indywidualizacji procesu kształcenia regulują § 31 i 32 Regulaminu Studiów. Formami indywidualnego trybu studiowania są: indywidualny plan studiów i program nauczania (IPSiPN) oraz indywidualna organizacja studiów (IOS).

Według postanowień § 31 o IPSiPN mogą się ubiegać szczególnie uzdolnieni studenci po ukończeniu przez nich pierwszego roku studiów. Warunkiem jest uzyskanie przez nich w toku dotychczasowych studiów średniej ocen wynoszącej co najmniej 4,7. O jego przyznaniu decyduje Dziekan Wydziału, który wyznacza studentowi opiekuna dydaktyczno-naukowego, będącego samodzielnym pracownikiem naukowym. Zatwierdza on szczegółowe warunki opracowanego przez studenta w porozumieniu z opiekunem indywidualnego planu i programu kształcenia oraz dobór treści i form kształcenia. IPSiPN polega na rozszerzeniu zakresu wiedzy w ramach studiowanego kierunku lub specjalności i udziale w pracach naukowo-badawczych, a w szczególności na zamianie części przedmiotów na inne i indywidualnym harmonogramie studiów, ewentualnie na skróceniu czasu ich trwania (§ 31 p.

5).

Indywidualną organizację studiów (dalej IOS) na podstawie § 32 może na wniosek studenta przyznać Dziekan, z przyczyn zdrowotnych, losowych, sprawowania opieki nad „*bliskimi osobami niepełnosprawnymi*” lub w związku z „*okresowym odbywaniem studiów na innych kierunkach oraz poza Uczelnią*” na czas trwania semestru lub roku, a w przypadku studentów niepełnosprawnych (przy niepełnosprawności potwierdzonej zaświadczeniem właściwych organów opieki społecznej) na cały okres studiów. IOS polega na określeniu przez Dziekana, w porozumieniu z prowadzącymi poszczególne przedmioty, i po jego zaopiniowaniu, indywidualnego sposobu realizacji i rozliczania programu kształcenia w danym roku akademickim, a w szczególności sposobu uczestnictwa w zajęciach dydaktycznych i formy ich zaliczenia.

Osoby niepełnosprawne mogą – jak wyżej wspomniano – z przyczyn zdrowotnych studiować według indywidualnej organizacji studiów. Oprócz tego, na podstawie § 19 *Regulaminu Studiów*, Rektor może na wniosek studenta wyrazić zgodę na przedłużenie czasu trwania egzaminu, zmianę miejsca jego odbywania i formy, prawa do uczestniczenia asystenta, a także zastosowania dodatkowych środków dydaktycznych w czasie zajęć. W Bibliotece i pracowniach komputerowych znajdują się stanowiska komputerowe przeznaczone dla osób niedowidzących i niedosłyszących, wyposażone w 24 monitory z programem powiększająco-mówiącym oraz klawiaturą z dużymi kontrastowymi klawiszami.

Odnośnie infrastruktury mającej stworzyć warunki dla umożliwienia uczestniczenia w zajęciach dydaktycznych tych osób – więcej w p. 5 niniejszego *Raportu*.

Indywidualizacji procesu kształcenia służą też inne przyjęte rozwiązania. Oprócz przedstawionych wyżej, należy wskazać możliwość – za zgodą Dziekana – po ukończeniu I roku, studiowania na innym kierunku w Uczelni macierzystej lub innej, w tym w ramach wymiany studentów lub na więcej niż jednej specjalności na danym kierunku (§ 33 34 i 35 *Regulaminu Studiów*), jak również zmiany formy stacjonarnej na niestacjonarną (§ 40). Studenci mogą również korzystać z krótko- lub długoterminowych urlopów (§ 42).

Każdy student zainteresowany pracą naukowo-badawczą może także podjąć działalność w studenckim kole naukowo-warsztatowym, w ramach wybranej sekcji lub indywidualnej współpracy. Koło zajmuje się szeroko pojętą fotografią i dotyczy dwóch obszarów jej działalności. Pierwszy z nich dotyczy warsztatów fotograficznych i jest nastawiony na praktyczne wykorzystanie fotografii w mediach. W tym obszarze prace koła są zaawansowane. Drugi z nich dotyczy badań nad fotografią i jej obecnością w mediach, a nabór do tej sekcji wciąż trwa. Nabór trwa także do Koła Naukowego Dziennikarzy.

Ponadto, studenci mają możliwość korzystania z bezpłatnych 40-godzinnych kursów menedżerskich organizowanych przez Clark University i Społeczną Akademię Nauk w Łodzi, prowadzonych w języku angielskim a także odbywania wyjazdów w ramach programu Socrates Erasmus.

Ocena eksperta międzynarodowego:

Z danych przekazanych Zespołowi Oceniającemu PKA wynika, że jednostka, na której realizowany jest oceniany kierunek podejmuje działania mające na celu aktywizację studentów i kadry naukowo – dydaktycznej do realizacji wymiany międzynarodowej, uczestnictwa w międzynarodowych programach i projektach. System ECTS wdrożony w Uczelni i na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* stwarza możliwości odbywania przez studentów kształcenia na poszczególnych semestrach w innych uczelniach, w tym zagranicznych w ramach programu Erasmus. W uczelni zagranicznej studenci realizują program kształcenia w wymiarze 30 pkt ECTS na semestr. Ewentualne różnice programowe wynikające z różnic między realizowanymi modułami kształcenia w uczelni zagranicznej a programem nauczania na danym semestrze w SAN, wyznacza dziekanat. Uczelnia bierze udział w programie Erasmus od 2000 roku jako Socrates Erasmus, w latach 2007-2013 LLP-Erasmus, a od 2014 roku jako Erasmus+. Uczelnia posiada aktualną kartę Erasmus+ na lata 2014-2020. W ramach programu Erasmus+, studenci wszystkich kierunków studiów, w tym kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* mają możliwość wyjazdu na 1 lub 2 semestry do wybranej uczelni zagranicznej, z którą SAN ma podpisaną umowę w ramach programu Erasmus+. Aktualna lista uczelni w ramach współpracy Erasmus+ została przekazana Zespołowi Oceniającemu w załączniku.

Reasumując: W ocenianej jednostce istnieją regulaminowe, organizacyjne i infrastrukturalne możliwości indywidualizacji kształcenia obu grup studentów. W opinii studentów efekty kształcenia przypisane do kierunku oraz do poszczególnych przedmiotów są osiągalne, a plan zajęć pozwala na zdobycie zakładanej wiedzy. Umiejętności praktyczne kształcone są w ramach zajęć warsztatowych realizowanych na każdej specjalności, wprowadzonych zgodnie z oczekiwaniami studentów oraz podczas praktyk zawodowych.

2) Ocena czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Zakładane cele i efekty kształcenia są adekwatne do kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna*. Dostosowano do nich zgodny z wymaganiami normatywnymi sześciosemestralny czas trwania kształcenia, w ramach którego realizowany jest plan studiów. Plan jest odpowiednio skorelowany z określonymi efektami. Sekwencja poszczególnych przedmiotów jest odpowiednio dostosowana do logicznie kolejnego zdobywania przez studentów wiedzy i umiejętności, co potwierdza treść sylabusów. (Szczegółową analizę tych kwestii przedstawiono w p. 3.1). Spójne z treściami programowymi są dostosowane do ich realizacji formy kształcenia. Przeważają w nich powszechnie praktykowane i odpowiednie do

oceniań kierunku formy tradycyjne, a więc wykłady, ćwiczenia i warsztaty. W ich ramach dobrano właściwe, spójne z efektami i dostosowane do ich osiągnięcia metody kształcenia stosowane przez wykładowców. Oprócz wykładu są wśród nich metody pobudzające aktywność studentów i rozwijające ich samodzielność w zdobywaniu przewidzianych umiejętności. Wykorzystywane w czasie zajęć środki dydaktyczne, w tym multimedialne, które są odpowiednio dobrane do wykładanych treści (zob. p. 3.1 niniejszego Raportu). Realizacji zakładanych efektów służy też właściwa liczba godzin zajęć typu ćwiczeniowego, realizowanych w grupach, z odpowiednią liczbą uczestniczących w nich studentów. Również właściwe umieszczenie w planach studiów praktyk zawodowych jest prawidłowo skorelowane z treściami programu i efektami kształcenia.

Mając powyższe na uwadze można uznać, że proces kształcenia w odniesieniu do planów studiów, programów przedmiotów, form, metod i środków dydaktycznych, jak też punktacji ECTS i sekwencji przedmiotów, tworzą spójną i jednolitą całość, pozwalającą na realizację zakładanych efektów kształcenia, zdefiniowanych na poziomie ogólnym i szczegółowym.

- W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany i ich efekty, odnieść się do stopnia realizacji sformułowanych poprzednio zaleceń, lub efektów działań naprawczych, a także ocenić proces zmian programu studiów w aspekcie rozwoju kierunku.

Nie dotyczy.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.
- 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody kształcenia tworzą spójną całość, a formy i metody dydaktyczne są dostosowane do deklarowanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

1) Ocena czy liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwią osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji danego programu

Pracownicy wchodzący w skład minimum kadrowego (12), a także pozostali nauczyciele akademicy prowadzących zajęcia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* (32) umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a także realizację programu na powyższym kierunku studiów, ponieważ ich dorobek naukowy oraz kwalifikacje są adekwatne do programu kształcenia, a także do zakładanych efektów kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna*.

2) *dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów.*

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt osób, które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna*, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370.) – minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, § 13 ust. 1 powyższego rozporządzenia (*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów*) oraz § 13 ust. 2 (*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: 30 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub będącego osobą, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego, 60 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia*).

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Spośród **12 nauczycieli akademickich** zgłoszonych przez Uczelnię, **do minimum kadrowego zaliczono:**

- 5 z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego
- 7 ze stopniem naukowym doktora.

(informację na temat poszczególnych nauczycieli zawarte są w załączniku nr 5 do raportu).

Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiącymi minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów

Proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 8 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370) i wynosi 1:23.

Ocena czy w minimum kadrowym są reprezentanci każdego obszaru wiedzy, odpowiadającego obszarowi kształcenia, do którego przyporządkowano oceniany kierunek studiów oraz czy obejmuje ono reprezentantów dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Zgodnie z § 12 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370) każdy obszar kształcenia, do którego przyporządkowano kierunek studiów jest reprezentowany w minimum kadrowym przez co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek w obszarze wiedzy odpowiadającym temu obszarowi kształcenia.

Ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu).

Na podstawie przedstawionych przez Uczelnię informacji dotyczących minimum kadrowego stwierdzono, iż minimum jest stabilne, ponieważ na przestrzeni ostatnich lat nie nastąpiły znaczące zmiany w jego składzie. Opinia powyższa została potwierdzona przez pracowników dydaktycznych podczas spotkania z ZO.

Ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów nauki, dziedzin i dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowe), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów.

Na podstawie przedłożonych informacji o dorobku naukowym nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów stwierdzono zgodność dyscyplin naukowych ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów.

3) Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów

Wydział Zamiejscowy SAN w Warszawie prowadzi politykę kadrową, która sprzyja podnoszeniu kwalifikacji pracowników Wydziału, a także stwarza dobre warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego. Podczas oceny przedstawiono ZO wyciąg z Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia, a w szczególności Procedury P-04 oraz P-05 dotyczące polityki kadrowej. Przedmiotem Procedury P-04 są zasady i sposoby postępowania przy uzyskiwaniu stopni naukowych, opracowywaniu publikacji naukowych, uczestnictwie w konferencjach naukowych, prowadzeniu projektów badawczych, udziale kadry w szkoleniach oraz dostarczaniu danych dotyczących dorobku naukowego i jego dokumentowaniu. Procedura P-05 dotyczy oceniania osiągnięć zawodowych nauczycieli akademickich, nagradzania oraz oceniania rozwoju jednostek naukowo-dydaktycznych.

Polityka kadrowa jest zorientowana na rozwój badań naukowych oraz kompetencji pracowników naukowo-dydaktycznych. Jest to zastosowanie strategii zarządzania zasobami ludzkimi łączącej system oceniania, motywowania oraz rozwoju pracowników. Pracownicy

naukowo-dydaktyczni zatrudnieni na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* otrzymują wynagrodzenie powiązane z rezultatami ich pracy naukowo-dydaktycznej oraz korzystają z możliwości: finansowania publikacji i udziału w konferencjach naukowych (zarówno tych organizowanych przez SAN, jak i zewnętrznych), publikowania w ramach czasopism wydawanych w SAN, udziału w projektach UE prowadzonych przez Uczelnię. Dla młodej kadry w ramach realizowanej w Uczelni polityki kadrowej prowadzone są doskonalące kursy pedagogiczne.

Na podstawie przedstawionej ZO dokumentacji można wnioskować, że procedury dotyczące polityki kadrowej są systematycznie wdrażane i przynoszą zakładane efekty.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicki.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.
- 2) Wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego kierunku zostały zaliczone.
- 3) Jednostka prowadzi stabilną politykę kadrową.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Infrastruktura dydaktyczna należy niewątpliwie do silnych stron Wydziału, pozwala na realizację procesu dydaktycznego oraz różnych projektów naukowych i badawczych. Cechuje ją interesująca architektura, nowoczesność i funkcjonalność. Zlokalizowana jest w Warszawie przy ul. Łuckiej 11 i zajmuje powierzchnię ok. 5.480,2 m². Uczelnia jest jej właścicielem. W budynku Wydziału znajdują się m.in.: 3 przestronne, nowoczesne aule wykładowe – każda na ponad 200 osób, 6 sal wykładowych – każda na 100 do 120 studentów, 7 laboratoriów komputerowych – każde po 20 stanowisk, studio filmowe, studio telewizyjne, studio radiowe, 12 specjalistycznych sal dydaktycznych (w tym multimedialne pracownie językowe), 30 sal dydaktycznych (każda od 20 do 40 osób), 4 sale seminaryjne – każda dla 20 studentów, wyspecjalizowane laboratoria plastyczne, biblioteka wraz ze skomputeryzowaną czytelnią, magazyn biblioteki i podręczne archiwum, pokoje instytutów i katedr, dziekanaty, pomieszczenia administracyjne, pomieszczenia samorządu studenckiego, pokoje do rozwijania zainteresowań artystycznych, siłownia wraz z zapleczem, dwa bufety. W bibliotece oraz w pracowniach komputerowych znajdują się stanowiska komputerowe przeznaczone dla osób niedowidzących i niedosłyszących. Komputery wyposażone są w 24” monitory, program ZoomText MagReader - jest to program powiększająco-mówiący oraz klawiaturę Zoomtext - z dużymi kontrastowymi klawiszami.

Dla budynków prowadzone są książki obiektu budowlanego, która zawierają aktualne wpisy z okresowych kontroli stanu technicznego budynku, kontroli kominiarskiej, przeciwpożarowej i instalacji elektrycznej. Budynki dydaktyczne spełniają przewidziane przepisami prawa warunki do prowadzenia działalności dydaktycznej.

Na szczególne podkreślenie zasługuje wyposażenie wszystkich sal w nowoczesny sprzęt audiowizualny i rozwiązania z zakresu systemów informatycznych. Istniejący na Wydziale system IT, pozwala na dostęp z każdego miejsca uczelni do globalnej sieci Internet, pozwalając na pełne wykorzystanie posiadanego sprzętu. Sale dydaktyczne są wyposażone w możliwie najnowocześniejsze urządzenia multimedialne. Aule wykładowe są profesjonalnie urządzone. Całością każdej z nich steruje zintegrowany system, zarządzający pracą wszystkich urządzeń, w tym: wideoprojektora, magnetowidu, odtwarzacza DVD, odbiorników telewizji satelitarnej, multimedialnego komputera, tablicy elektronicznej z interfejsem do komputera, tablicy magnetycznej dwustronnej, elektrycznie rozwijanego ekranu, obsługą oświetlenia i zaciemnienia sali. W każdym pomieszczeniu dydaktycznym istnieje możliwość użycia urządzeń do prezentacji różnorodnych materiałów dydaktycznych - na wyposażeniu Wydziału jest ogólnie dostępny nowoczesny sprzęt audiowizualny (m.in. laptopy, projektory multimedialne, rzutniki do folii).

Na uwagę zasługują także pracownie specjalistyczne, w których studenci kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* realizują zajęcia - są to: studio radiowe, studio filmowe i studio telewizyjne. Studio radiowe, które jest wykorzystywane jako pracownia warsztatów radiowych wyposażone jest w sprzęt umożliwiający produkcję, realizację oraz nagrywanie audycji radiowych. Studio składa się z dwóch pomieszczeń: reżyserki i studia właściwego. Wyposażenie reżyserki stanowią:

- stół mikserski Soundcraft MFXi12/2, który ma 12 wejść mono, 2 wejścia stereo, 3 wyjścia aux, wbudowany 24-bitowy procesor Lexicon, 32 efekty do wyboru, wyjście dla rejestratora),
- 4 sztuki DBX 286A, przedwzmacniacz mikrofonowy z kompresorem, de-eserem, expanderem, bramką szumów, gniazda XLR,
- jedna sztuka DBX1066, dwukanałowy kompresor/limiter, gniazda XLR,
- jeden mikrofon interkomu - Alphard ETP 280, mikrofon "gęsia szyja" do reżyserki.
- cyfrowe rejestratory dźwięku – Tascam DR-07 plus mikrofony Sennheiser E 835-S, superkardioidalny z wyłącznikiem, liniowym przetwarzaniem basów,
- Tascam VL-A5, aktywne monitory studyjne (para).
- A wyposażenie studio właściwego:
- trzy mikrofony AKG Perception 220,
- jeden mikrofon AKG Perception 420,
- 4 statywy stołowe Sennheiser,
- Tascam VL-A5, aktywne monitory studyjne (para)

W pełni wyposażone studio telewizyjne składa się z dwóch niezależnych pomieszczeń – wygłuszonej części służącej do realizacji nagrań oraz oddzielnej reżyserki. Wyposażenie

części realizacyjnej:

- 5 lamp,
- 2 kamery reporterskie Sony-DSR-PD170 (służą zarówno do realizacji nagrań studyjnych jak i pracy w terenie),
- 2 statywy Manfrotto 525MVB z głowicą 501HDV,
- 4 mikrofony “krawatowe” AKG C 417 PP,
- monitor podglądowy.

Część realizacyjna zaprojektowana jest z myślą o realizacji nagrań studyjnych: standuperów, rozmów, programów “na żywo”. Posiada wygłuszone ściany zapewniające odpowiednią akustykę, oraz zielony horyzont “green box” inaczej "green screen" dający możliwość realizacji nagrań w technologii Virtual Studio. W pomieszczeniu reżyserskim znajduje się stół realizacyjny umożliwiający montaż “na żywo” sygnału przesyłanego z kamer, komputer “podający” efekty, mikser dźwiękowy, oraz urządzenia wspomagające studio wirtualne. Wyposażenie reżyserki:

- stół montażowy “switcher” DataVideo SE-500 wraz z monitorami podglądowymi,
- maszyna kluczująca green/blue screen DataVideo DVK-200,
- mikser dźwiękowy,
- rekordery DVD DataVideo MP6000,
- komputer.

Wyposażenie pracowni filmowej obejmuje:

- dwie profesjonalne kamery, z pełnym oprzyrządowaniem - Panasonic AJ-HDX900P-DVCPROHD EX,
- dwie profesjonalne kamery, z pełnym oprzyrządowaniem - Blackmagic Design Pocket Cinema Camera,
- monitor wizyjny Sony,
- mikser dźwiękowy Sony,
- mikser wizyjny - Blackmagic Design ATEM Produktion Studio 4K,
- komputer z pełnym profesjonalnym oprogramowaniem do montażu filmów i reportaży telewizyjnych – Premiere,
- system nagłośnieniowy – LG,
- profesjonalny komplet oświetleniowy - studyjny - Arrilite 800,
- dwa profesjonalne statywy z głowicami Libec TH-650DV,
- dwa profesjonalne statywy z głowicami - Cartoni CA 20 S i FL 7,
- statyw z głowicą – Manfrotto,
- profesjonalny projektor filmowy - Panasonic PT-AT6000E,
- ekran - Adeo Elegance Personal 300.

Na zaplecze lokalowo-sprzętowe Biblioteki składają się dwa pomieszczenia dostępne dla studentów: wypożyczalnia z regałami, w której przechowywane są zbiory biblioteczne oraz czytelnia. Czytelnia wyposażona otwarta jest codziennie w następujących porach:

poniedziałek, wtorek, czwartek w godzinach 9-17, środa w godzinach 9-18, piątek w godzinach 8-15 oraz w weekendy w godzinach 9-17, co zapewnia dostęp do zbiorów wszystkim studentom, także studiów niestacjonarnych oraz sprzyjające warunki do nauki. Stanowiska komputerowe umieszczone w czytelni zapewniają swobodny dostęp do baz internetowych i pełnotekstowych zbiorów on-line. Wykwalifikowana kadra biblioteczna (magistrzy bibliotekoznawstwa) służy studentom pomocą w lokalizacji potrzebnych pozycji książkowych, a także organizuje i monitoruje sprowadzanie zamówionych przez studentów publikacji. Biblioteka mieści się na poziomie -1 budynku siedziby szkoły. W budynku jest winda. W bibliotece znajdują się dwa zestawy komputerów, dostosowane dla osób niedowidzących i niedosłyszących. Personel biblioteki zawsze służy pomocą studentom z problemami dotyczącymi niepełnosprawności.

W ciągu piętnastu lat istnienia Biblioteki SAN zgromadzono kilkadziesiąt tysięcy woluminów, prenumeruje się 72 fachowe czasopisma. Co miesiąc zakupywanych jest kolejnych 200 pozycji. Wciąż zwraca się uwagę na wzbogacanie zbiorów o najnowsze wydawnictwa, materiały źródłowe, kompendia z różnych dziedzin naukowych. Studenci mają możliwość wypożyczeń międzybibliotecznych, z innych bibliotek szkół wyższych. Biblioteka zapewnia stały dostęp on-line do swoich zbiorów wszystkim studentom szkoły na terenie całej Polski. Dzięki temu studenci mają możliwość korzystania z pełnotekstowych baz tematycznych EBSCO zgromadzonych na platformie.

Do obsługi procesów bibliotecznych, katalogów, kartotek oraz wypożyczania książek wdrożono program Libra 2000. Książki dostępne w innych bibliotekach Społecznej Akademii Nauk są zamawiane i sprowadzana na potrzeby studentów w drodze indywidualnych zapotrzebowań. Za pośrednictwem katalogu dostępnego on-line studenci mogą przeszukać całość zbiorów we wszystkich placówkach Społecznej Akademii Nauk na terenie całej Polski. Zapewnia się im również dostęp on-line do biblioteki Clark University, gdzie studenci mają możliwość przeglądania zarówno czasopism, jak również prac zwartych dostępnych w Clark University.

Zbiory biblioteczne przeznaczone do kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* obejmują m.in. następujące działy tematyczne: dziennikarstwo i komunikacja społeczna - 735 tytuły (3340 woluminy), socjologia – 1246 tytułów (5852 woluminy), polityka – 1374 tytuły (5115 woluminów), historia – 534 tytuły (1870 woluminów), marketing – 1017 tytułów (4130 woluminów), reklama i public relations - 327 tytułów (1780 woluminów), filozofia 419 tytułów (1860 woluminów), etyka – 290 tytułów (1270 woluminów). Są uzupełnione publikacjami z obszaru ekonomii – 568 tytułów (2951 woluminów), psychologii – 1274 tytuły (4150 woluminów) oraz psychologii społecznej – 305 tytułów (2400 woluminów).

Uczelnia realizuje prenumeratę licznych wydawnictw ciągłych. Do najważniejszych należy zaliczyć: *Studia Medioznawcze*, *Zeszyty Prasoznawcze*, *Wiedza i Życie*, *Etyka w mediach*, *Media i medioznawstwo*, *Press*, *Kultura i Społeczeństwo*, *Charaktery*, *Edukacja*:

studia, badania, innowacje, Polityka Społeczna, Bezpieczeństwo Narodowe, Polityka, Newsweek, Sprawy Międzynarodowe, Państwo i Prawo, itd. Ponadto biblioteka prowadzi prenumeratę dzienników, np. Gazeta Prawna, Rzeczpospolita.

Biblioteka umożliwia korzystanie z elektronicznych baz danych wybranych tytułów czasopism związanych z kierunkiem *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* (na Platformie EBSCO i Wirtualnej Biblioteki Nauki) na terenie biblioteki i poza biblioteką.

Użytkownicy biblioteki mają dostęp do informacji naukowo-technicznej i całej wiedzy zgromadzonej w sieci „Internet” i uczelnianej sieci komputerowej. W celu zapewnienia studentom i pracownikom dostępu do różnorodnych zbiorów on-line, Uczelnia przystąpiła do projektu eIFL Direct (Electronic Information for Libraries Direct), ibuk (Wirtualna Biblioteka PWN), WBN - Wirtualna Biblioteka Nauki.

W czasie wizytacji zweryfikowano zasoby biblioteczne, sprawdzając dostępność wskazywanej w sylabusach przez wykładowców literatury podstawowej i uzupełniającej. Sprawdzono literaturę wskazaną dla realizacji następujących, losowo wybranych, przedmiotów: *Podstawy politologii i współczesne systemy polityczne* (6 pozycji z literatury podstawowej i 8 z literatury uzupełniającej), *Systemy medialne na świecie* (2 pozycje z literatury podstawowej i 5 z literatury uzupełniającej), *Public Relations* (4 pozycje z literatury podstawowej i 7 z literatury uzupełniającej), *Opinia publiczna* (3 pozycje z literatury podstawowej i 2 z literatury uzupełniającej), *Organizacja usług przedsiębiorstw medialnych* (3 pozycje z literatury podstawowej i 3 z literatury uzupełniającej), *Podstawy marketingu politycznego* (5 pozycji z literatury podstawowej i 2 z literatury uzupełniającej), *Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw medialnych* (3 pozycje z literatury podstawowej i 3 z literatury uzupełniającej). Wszystkie wskazane, w sylabusach wybranych przedmiotów pozycje literatury podstawowej były dostępne w bibliotece, natomiast z literatury uzupełniającej znacząca większość.

Uczelnia zakupiła oprogramowanie z usługą „upgrade”, umożliwiającą kształcenie na najnowszych dostępnych wersjach. Każde z laboratoriów standardowo wyposażone jest w system operacyjny Windows XP lub Windows 7, pakiet MS Office oraz posiada wysokiej klasy infrastrukturę sieciową z dostępem do szerokopasmowego Internetu, jak i do wykorzystywanych do celów laboratoryjnych wyspecjalizowanych serwerów dydaktycznych. Każdy ze studentów ma dostęp do legalnego oprogramowania firmy Microsoft dzięki współpracy Uczelni w ramach MSDN Academic Alliance oraz ma możliwość ukończenia na preferencyjnych warunkach finansowych specjalistycznych kursów z zakresu certyfikatów Microsoft.

Studenci i pracownicy naukowo-dydaktyczni mają dostęp do Internetu poprzez obecnie modernizowaną strukturę sieci LAN i sieć Intranetową obejmującą swoim zasięgiem również wydziały zamiejscowe. Sieć, w swojej docelowej konfiguracji, umożliwi w dowolnym miejscu uczelni przyłączenie się studentów i pracowników do odpowiedniego segmentu systemu informatycznego, udostępniając tym samym wszystkie istniejące zasoby sieciowe społeczności akademickiej.

W uzupełnieniu przedstawionej charakterystyki infrastruktury dydaktycznej wskazać należy na funkcjonujące platformy e-learningowe, a przede wszystkim:

- materialydydaktyczne.spoleczna.pl – do której mają dostęp wszyscy studenci uczelni. Na tej platformie dostępne są materiały dydaktyczne w postaci skryptów do różnych przedmiotów w wersjach umożliwiających ich pobranie w uniwersalnym formacie obiegu dokumentów PDF, ich czytanie oraz drukowanie. Skrypty opracowywane są przez kadrę dydaktyczną Uczelni, trafiają do działu informatyki, gdzie są poddawane obróbce edytorskiej oraz w celu uatrakcyjnienia ich wyglądu i funkcjonalności przerabiane do aplikacji flashowej. Taka aplikacja posiada wbudowane testy samosprawdzające, dzięki którym student może sprawdzić swoją wiedzę oraz przygotowanie do zaliczenia. Na platformie umieszczane są również ogłoszenia dotyczące funkcjonowania Uczelni. Nauka na platformie odbywa się bez udziału prowadzących.
- lingua.spoleczna.pl/moodle – platforma wspomagająca nauczanie języków obcych. Za jej pośrednictwem udostępniane są skrypty do nauki języka, opisy gramatyki, ćwiczenia do rozwiązania, nagrania lektorów z dialogami, filmiki z przeprowadzonych dialogów. Na platformie umieszczane są ogłoszenia dotyczące lektoratów prowadzonych w Uczelni. Z każdej z wyżej wymienionych platform można przejść do wykupionych przez
- szkołę bibliotek internetowych.

Reasumując:

Zaplecze socjalne jest dobrze zorganizowane. W budynku Wydziału znajdują się 2 serwujące gorące posiłki bufety, a na korytarzach ustawione są automaty z napojami.

Dobór instytucji, w których prowadzone są praktyki oraz baza tych miejsc praktyk nie budzi zastrzeżeń.

Budynek dydaktyczny przy ul Łuckiej 11 jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Jest wyposażony w dostępne dla nich podjazdy, windy wewnętrzne i toalety o gabarytach przystosowanych dla wózków inwalidzkich.

Istotna uwaga, jaka nasuwa się przy charakterystyce podlegającej ocenie bazy dydaktycznej Uczelni, dotyczy podejścia jej Władz do dbałości o zaplecze materialne. Prawo własności do budynków dydaktycznych, sprawia, że Uczelnia ma bezpieczną bazę dydaktyczną, gwarantującą możliwość realizacji zadań nawet w trudniejszym okresie. Nie można mieć zastrzeżeń do wystroju i estetyki zarówno budynków, poszczególnych pomieszczeń dydaktycznych i zaplecza sanitarnego. Utrzymanie porządku i czystości na terenie obiektu jest na wysokim poziomie.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego:

Baza materialna może zostać oceniona bardzo wysoko. Budynek wykorzystywany na cele dydaktyczne spełnia wymagane standardy. Z punktu widzenia realizacji zamierzonych celów dydaktycznych na ocenianym kierunku studiów, infrastruktura materialna w postaci sal dydaktycznych i ich wyposażenia, biblioteki i jej wyposażenia, infrastruktury technicznej,

dostępu do Internetu, specjalistycznych baz danych, pozwala je realizować w pełni. Stosunki własnościowe nieruchomości gwarantują stabilność bazy materialnej. Infrastruktura dydaktyczna jest przystosowana (z nielicznymi zastrzeżeniami) do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Nie dotyczy – studia prowadzone są na poziomie I stopniu.

Trzy podstawowe jednostki organizacyjne wchodzące w skład struktury Społecznej Akademii Nauk posiadają kategorie naukowe A lub B.

Pracownikom zatrudnionym w Społecznej Akademii Nauk, w tym także w ramach kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna*, stwarza się możliwość publikacji w punktowanych czasopismach, monografiach, pracach zbiorowych wydawanych przez Społeczną Akademię Nauk oraz w wysoko punktowanych krajowych i zagranicznych czasopismach zewnętrznych.

W ramach prac naukowych realizowanych w Społecznej Akademii Nauk powstały liczne podręczniki akademickie, monografie „Studia i Monografie”, „Dyskursy o kulturze” oraz artykuły w uczelnianych czasopismach punktowanych:

- „Journal of Intercultural Management”(kwartalnik) – 10 punktów,
- „Przedsiębiorczość i Zarządzanie” (miesięcznik) – 8 punktów,
- “Pedagogika Rodziny. Family Pedagogy” (kwartalnik) – 6 punktów,
- “Journal of Applied Computer Science Methods” – 5 punktów,
- “Journal of Artificial Intelligence and Soft Computing Research” – 3 punkty.

Dotychczasowy dorobek wydawniczy obejmuje ogółem kilkaset pozycji, w tym między innymi: 32 pozycje w serii Podręczniki i skrypty, 56 pozycji monograficznych w serii Studia i Monografie, kilkadziesiąt zeszytów periodyku „Przedsiębiorczość i Zarządzanie” (z najnowszych: 18 zeszytów w 2012 roku, 13 w 2013 oraz 12 w roku 2014), 7 numerów „Dyskursów o kulturze” oraz związana z tą serią monografia „Codziennosc w kulturze. Kultura codzienności”.

W ciągu ostatnich 4 lat, nauczyciele akademicy zatrudnieni na Wydziale Zamiejscowym SAN w Warszawie i prowadzący zajęcia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* opublikowali łącznie, poza monografiami i pracami zbiorowymi, 126 pozycji sklasyfikowanych na listach punktowanych, w tym: 22 pozycje z listy A, 83 pozycje z listy B, 21 pozycje z listy C.

Ocena eksperta międzynarodowego:

Z informacji uzyskanych od Władz Uczelni w trakcie wizytacji wynika, że jednostka, na której realizowany jest oceniany kierunek *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* właściwie i konsekwentnie uczestniczy w międzynarodowej wymianie studentów oraz pracowników naukowych i dydaktycznych. W celu ciągłego rozwoju kadry naukowej oceniana jednostka

oferuje swoim pracownikom możliwość wyjazdów naukowo-badawczych do zagranicznych instytucji i ośrodków badawczych. Pracownicy naukowo-dydaktyczni mogą ubiegać się o dofinansowanie wyjazdów na konferencje lub seminaria naukowe ze środków Uczelni, co sprzyja intensyfikacji umiędzynarodowienia badań naukowych oraz wymianie doświadczeń dydaktycznych. Od bieżącego roku akademickiego pracownicy mogą się starać o uczelniane stypendia badawcze.

Konkretnymi przejawami umiędzynarodowienia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* realizowanym na Wydziale, w ocenie Eksperta międzynarodowego są m.in.:

1. systematyczne organizowanie międzynarodowych konferencji naukowych, m.in. konferencji „Zarządzanie międzykulturowe“, której kluczowym elementem są wystąpienia i dyskusje poświęcone komunikacji międzykulturowej. Uczestnikami Kongresu w 2014 r. byli między innymi profesorowie ze Stanów Zjednoczonych i Meksyku;

2. systematyczne organizowanie wykładów otwartych, które są prowadzone przez profesorów z zagranicznych instytucji partnerskich, m.in. z Clark University;

3. kadra naukowo - dydaktyczna osiąga sukcesy naukowe nie tylko w skali ogólnokrajowej, ale również międzynarodowej;

4. współpraca z Institut für Journalistik (Uniwersytet w Dortmundzie), w ramach której realizowane są pobyty stypendialne i uczestnictwo kadry SAN w konferencjach.

5. współpraca z Wydziałem Dziennikarstwa Uniwersytetu in. M. Łomonosowa w Moskwie, w ramach której kadra naukowo – dydaktyczna uczestniczy w konferencjach międzynarodowych i podejmuje współprace na polu naukowym i badawczym;

6. współpraca z Wydziałem Uniwersytetu Ivana Franki - wspólne konferencje naukowe, opublikowane książki i artykuły, dostępne w bibliotece SAN, m.in.: „Design i druk w reklamie w ukraińskiej i polskiej prasie.” – Biblioteka im. Stefanika (dawne Ossolineum) Ukraińskiej Akademii Nauk – wspólna międzynarodowa redakcja naukowa, „Reklama w prasie ukraińskiej” - wspólna międzynarodowa redakcja naukowa, „Public Relations w ekonomii rynkowej” – zespół recenzentów z zagranicy.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego: nie dotyczy.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego:

Wydział Zamiejscowy w Warszawie Społecznej Akademii Nauk w Łodzi prowadzi na

kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* wyłącznie studia pierwszego stopnia.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów

Uchwała Senatu z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie zasad rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne oraz studia podyplomowe w roku akademickim 2014/2015 przewiduje postępowanie kwalifikacyjne o charakterze konkursowym (§ 1 ust. 2). Zasadniczym elementem postępowania w przypadku studiów I stopnia jest ocena dokumentów, bez przeprowadzania egzaminów wstępnych (§ 2). Powyższe zasady uznać należy za przejrzyste oraz zapewniające zasadę równych szans. Sytuacja ta jest jednak uregulowana w przytoczonej uchwale, która przewiduje na studia niestacjonarne prowadzone w języku polskim nabór wolny, co również jest zgodne z zasadą równych szans.

2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen

Zasady oceny osiągnięć studentów zostały przejrzyste i zrozumiale uregulowane na poziomie ogólnym w Regulaminie Studiów. Są one przejrzyste i zrozumiałe dla studentów. Studenci wyrazili opinię, że stosowany system oceny ich osiągnięć zapewnia obiektywizm formułowanych ocen. W terminach przewidzianych na konsultację z prowadzącymi zajęcia mają oni możliwość wglądu do swoich prac egzaminacyjnych, co potwierdza stosowanie powyższej zasady, gdyż pozwala studentowi zapoznać się ze sposobem oceny jego pracy. Formy egzaminu lub zaliczenia zostały określone dla każdego przedmiotu w sylabusach. Ich dobór do treści przedmiotu studenci oceniają jako właściwy i pozwalający na miarodajną ocenę osiągniętych przez nich efektów kształcenia.

3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Struktura i organizacja programu studiów na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* dzięki systemowi transferu punktów ECTS sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów. Uczelnia współpracuje ponadto z Clark University, oferując studentom między innymi udział w otwartych wykładach gościnnych prowadzonych przez wykładowców tej Uczelni. Uczelnia umożliwia swoim studentom wyjazdy na wymiany zagraniczne oraz praktyki w ramach programu Erasmus, posiada podpisane umowy bilateralne dedykowane dla studentów wizytowanego kierunku. Należy tutaj podkreślić, że z programu Erasmus korzystają corocznie dwie osoby. Wszelkich niezbędnych informacji na temat programu oraz pomocy w załatwieniu formalności udziela studentom Dział Współpracy z Zagranicą, co potwierdzili studenci obecni na spotkaniu z ZO. System informacyjny służący rozpowszechnianiu wiedzy o programach wymiany wśród studentów wizytowanego kierunku funkcjonuje prawidłowo. Wydział Zamiejscowy SAN w Warszawie nie uczestniczy w programie wymiany krajowej MOST.

W trakcie spotkania z ZO studenci deklarowali niewielkie zainteresowanie programami wymiany, jako przyczynę podając zobowiązania rodzinne i zawodowe.

4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia

Opieka naukowa

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość wyboru specjalności, a tym samym promotora pracy dyplomowej. Studenci mają swobodę wyboru tematu, a dokonywana później następcza kontrola i zatwierdzanie wybranych tematów prowadzone jest tylko pod kątem tego, czy wiedza i zainteresowania naukowe promotora są adekwatne do tematu i treści pracy dyplomowej, którą ma kierować. Studenci bardzo pozytywnie wyrazili się o przyjętych rozwiązaniach w zakresie procedury dyplomowania.

Uczelnia deklaruje wsparcie dla ruchu naukowego studentów, czyniąc z niego jeden ze strategicznych celów swojej działalności. Na ocenianym kierunku funkcjonują dwa koła naukowe. Pierwsze z nich ma charakter naukowo-warsztatowy - zajmuje się szeroko pojętą fotografią i dotyczy dwóch obszarów jej działalności. Pierwszy z nich dotyczy warsztatów fotograficznych i jest nastawiony na praktyczne wykorzystanie fotografii w mediach. W tym obszarze prace koła są zaawansowane. Drugi z nich dotyczy badań nad fotografią i jej obecnością w mediach, a nabór do tej sekcji wciąż trwa. Obie sekcje pozostają ze sobą w ścisłej współpracy. Drugie Koło to Koło Naukowe Dziennikarzy, do którego trwa obecnie nabór. Należy tu jednak podkreślić, że do 2012 roku Koło działało dość prężnie, czego efektem są dwie publikacje (wydane w 2011 i w 2012 roku). Obecnie Koło jest reaktywowane. Każde z kół ma swojego opiekuna naukowego.

Pomoc dydaktyczna

W ramach Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia opracowano procedury zapewniania jakości kształcenia będące częścią Wydziałowego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia. Procedura P-03 dotycząca opracowania materiałów dydaktycznych przewiduje wystandardyzowane zasady projektowania, przeglądu i weryfikacji, dopuszczania materiałów dydaktycznych do stosowania oraz ich doskonalenie i aktualizację. W myśl powyższego dokumentu, autorami materiałów mogą być oprócz pracowników naukowo-dydaktycznych, również interesariusze zewnętrzni. Procedura zakłada nadzór Kierownika Katedry/Instytutu/Zakładu nad każdym etapem pracy nad materiałami dydaktycznym – od projektowania po aktualizację. Materiały są udostępniane studentom przez prowadzących zajęcia lub na platformie edukacyjnej. Uregulowanie tej kwestii w formie odrębnej procedury świadczy o tym, iż jednostka stara się zapewnić swoim studentom powszechny dostęp do materiałów dydaktycznych. Ponadto studenci mają dostęp do I-buka (w pewnym zakresie), baz danych EBSCO, Wirtualnej Biblioteki Nauki. Za pomocą platformy, w sposób zdalny mogą zrealizować lektorat z języka obcego (jest to alternatywna forma względem kontaktowych zajęć lektoratowych prowadzonych metodą standardową). Do dyspozycji studentów jest również Biblioteka SAN. Studenci pozytywnie ocenili jej funkcjonowanie.

Warto odnotować i pozytywnie ocenić, że w zakresie dostępu do materiałów dydaktycznych Uczelnia stara się reagować na potrzeby studentów. Z protokołu z posiedzenia Komisji Programowej kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna w dniu 20 listopada 2014 r. wynika, iż spełniono prośby studentów o doposażenie Biblioteki SAN oraz utworzenia dużego studia filmowo-telewizyjnego.

Indywidualizacja programu kształcenia w ramach kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* przejawia się na dwóch poziomach. Pierwszy z nich dotyczy możliwości kształtowania programu kształcenia przez korzystanie z oferty przedmiotów obieralnych i realizowany jest na ocenianym kierunku dwójako. Po pierwsze, poprzez wybór specjalności spośród czterech oferowanych. Studenci dokonują tego poprzez zapisy na stronie internetowej, w których wybierają trzy interesujące ich specjalności i zaznaczają swoje preferencje od 1 do 3. Rejestracja odbywa się metodą „kto pierwszy ten lepszy”. Przewidziano możliwość odwołania do dziekana, w sytuacji, gdy studentowi nie udało się zapisać do wybranej przez siebie specjalności. Po dokonaniu wyboru student musi zaliczyć wszystkie przedmioty specjalnościowe na ostatnim semestrze studiów I stopnia. Oprócz tego na ocenianym kierunku przewidziano pulę przedmiotów pogrupowanych w pary. Z każdej pary realizowany w danym semestrze jest tylko jeden kurs. Studenci dokonują wyboru jednego przedmiotu z każdej pary i ten wybrany staje się obligatoryjnym. Rozwiązanie to ma słabe strony w postaci ograniczenia wyboru tylko do dwóch przedmiotów poprzez pogrupowanie ich w pary i prowadzi do sytuacji, w której mniejszość pozbawiona jest możliwości wyboru, gdyż decyduje wola większości. Podsumowując należy stwierdzić, że minimalne warunki obieralności przedmiotów zostały jednak spełnione, ale wskazane byłoby rozszerzenie oferty przedmiotów do wyboru.

Każdy z pracowników naukowo-dydaktycznych zobligowany jest do odbywania dyżurów, w czasie których studenci mogą przyjść na konsultacje. Terminy dyżurów w czasie zjazdów wyznaczył też Dziekan wydziału. Studenci stwierdzili, że nie mają problemów z kontaktem z prowadzącymi zajęcia. Są oni dostępni na dyżurach, studenci mogą się z nimi komunikować również za pomocą poczty elektronicznej i telefonu, a pracownicy starają się w miarę możliwości dostosować do ich potrzeb. Ponadto, zgodnie z wnioskiem studentów, Rektor wydał zarządzenie, na podstawie którego Każdy nauczyciel akademicki zatrudniony w Społecznej Akademii Nauk na umowę o pracę wyznacza konsultacje dla studentów odbywające się w każdym pracującym tygodniu roku akademickiego w godzinach 16:00-20:00 (Zarządzenie nr 29/2013 Rektora Społecznej Akademii Nauk w Łodzi z dnia 17 grudnia 2013 roku w sprawie określenia zasad prowadzenia konsultacji). Kwestie konsultacji reguluje także Procedura P-06 (Organizacja, warunki technodydaktyczne i realizacja procesu kształcenia), pkt 5.3 mówiąca o tym, że godziny konsultacji dostosowane są do trybu studiów, na jakim wykładowca prowadzi zajęcia - konsultacje dla studentów trybu niestacjonarnego odbywają się w godzinach popołudniowych a także w weekendy. Wprowadzone regulacje są odpowiedzią na wniosek studentów dotyczący dostępności nauczycieli akademickich i mają na celu ułatwić studentom możliwość korzystania z konsultacji z kadr kierunku.

Godziny dostępności pracowników dziekanatu dla studentów zostały ocenione przez studentów wizytowanego kierunku za dostosowane do ich potrzeb. Podczas spotkania zgłosili jednak drobne zastrzeżenia do kultury obsługi studentów przez pracowników.

Strona internetowa Uczelni spełnia należycie funkcji informacyjnych. Zawiera potrzebne informacje, dostęp do wielu z nich możliwy jest jednak po zalogowaniu, układ treści na stronie jest intuicyjny i nieskomplikowany.

Elementem wsparcia dydaktycznego dla studentów są również funkcje opiekuna roku, kierunku, a także specjalności. Studenci najbardziej identyfikują funkcję opiekuna roku. Jest to pierwsza osoba, do której zgłaszają problemy z tokiem studiów – za pośrednictwem starosty grupy lub osobiście. W *Regulaminie Studiów* uregulowana jest tylko funkcja opiekuna roku – powoływanego przez Dziekana w porozumieniu z Rektorem, po pozytywnej opinii Samorządu Studenckiego. Do obowiązków Opiekuna należy zapoznanie studentów z *Regulaminem Studiów* oraz udzielanie pomocy i rad w sprawach związanych z ich problemami dydaktycznymi i opiniowanie, na prośbę studenta lub wnioski Dziekana, indywidualnych spraw związanych z tokiem studiów. Dziekan sprawuje nadzór nad działalnością opiekunów. Ze spotkań ze studentami i opiekunem kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* wynika, że osoba sprawująca tę funkcję często kontaktuje się ze studentami bezpośrednio w czasie trwania zajęć. Przekazuje im w ten sposób różne informacje dotyczące toku studiów, m.in. zasady wyboru specjalności czy promotora. Studenci bardzo pozytywnie oceniają rozwiązania w tym zakresie.

W ramach Systemu Zarządzania Jakością opracowano i wdrożono procedurę P-16 zatytułowaną *Przeprowadzanie postępowania w sprawie skarg i wniosków zgłaszanych przez studentów*. Przewiduje ona, iż każdy student ma prawo do składania skarg i wniosków do Rzecznika Praw Studentów lub do Prorektora ds. Młodzieży w formie pisemnej, pocztą elektroniczną lub ustnie do protokołu. Ponadto przewiduje się prowadzenie rejestru skarg i wniosków, nie doprecyzowano jednak czy ma to być rejestr wspólny dla obu organów. Co do zasady skargi anonimowe pozostawiane są bez rozpoznania, chyba, że Rzecznik Praw studentów lub Prorektor ds. Młodzieży postanawia inaczej. Procedura zawiera również zasady gromadzenia i przechowywania materiału w sprawie, elementy, jakie powinna zawierać odpowiedź, terminy załatwienia sprawy. Fakt opracowania powyższej procedury należy ocenić pozytywnie, niemniej jednak procedura ta nie jest popularna wśród studentów. Rzecznik Praw Studenta jako najczęściej wykorzystywane przez studentów metody zgłaszania problemów wskazywał pocztę elektroniczną lub media społecznościowe.

Pomoc materialna

Regulamin pomocy materialnej, zasady obliczania dochodu, szczegółowe zasady przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów, jak również wzory wniosków i oświadczeń składanych przez studentów ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy materialnej zamieszczone są na stronie internetowej Uczelni w zakładce Strefa studenta. *Regulamin Pomocy Materialnej dla Studentów* jest zgodny z przepisami powszechnie obowiązującymi. Powołanie Komisji Stypendialnych i Odwoławczej Komisji Stypendialnej

przez Rektora w *Zarządzeniu nr 21 Rektora Społecznej Akademii z siedzibą w Łodzi z dnia 21 września 2014 r. w sprawie powołania komisji stypendialnych*, jest zgodne art. 177 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz oparte na nich art. 31 ust. 1 i 2 *Regulaminu Pomocy Materialnej*. Sposób sformułowania kryteriów przyznania stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz przypisane im liczby punktów wskazują na chęć przyznania go nie tylko za osiągnięcia stricte naukowe, ale także za popularno-naukowe, pracę w kole naukowym, tworzenie tekstów dziennikarskich. Zastrzeżenia może budzić określenie jednolitej stawki zapomogi bez względu na przyczynę uzasadniającą jej przyznanie. Studenci nie kwestionują takiego rozwiązania, gdyż ustanowiona kwota ich satysfakcjonuje.

Działalność wspierająca rozwój zawodowy, społeczny i kulturalny studentów

Na Uczelni funkcjonuje Samorząd Studentów, którego przedstawiciele bardzo pozytywnie ocenili współpracę z władzami. Podstawą jego działalności jest *Regulamin Samorządu Studentów Społecznej Akademii Nauk w Łodzi* przyjęty Uchwałą Senatu nr 52 z dnia 13 czerwca 2012 r. Akt ten przewiduje istnienie organów kolegialnych i indywidualnych opierając się przede wszystkim na funkcji starosty grupy, roku i kierunku. Organem uchwałodawczym jest Zgromadzenie Samorządu. Należy jednak zauważyć, że mimo, iż Samorząd wyraża swoją opinię w sprawach, w których jest ona wymagana przez ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym, nie czyni tego w sposób formalnie prawidłowy. Opinie nie wskazują bowiem, w jakim trybie i przez jaki organ zostały podjęte. Nie sporządza się protokołów z posiedzeń organów kolegialnych Samorządu. Struktura Samorządu jest rozmyta, w praktyce nie funkcjonuje jasny podział kompetencji i zadań. Praca prowadzona jest metodą projektową, a ludzie potrzebni do ich realizacji angażowani są ad hoc. Koordynatorem działalności jest Rzecznik Praw Studenta będący studentem studiów III stopnia i prowadzący zajęcia na Uczelni. Samorząd Studentów nie dysponuje przekazanym mu przez władze określonym budżetem. Środki finansowe pozyskuje po przedstawieniu na początku roku akademickiego planu działań. Członkowie Samorządu na spotkaniu ocenili to jako rozwiązanie korzystne dla nich i zaznaczyli, że Władze Uczelni nigdy nie odmówiły im środków finansowych na planowane inicjatywy. Studenci dość dobrze identyfikują działalność Samorządu. Znają natomiast funkcję starosty, który w ich imieniu załatwia sprawy studenckie z pracownikami naukowo-dydaktycznymi i Władzami Uczelni.

W Uczelni działa Biuro Karier Studenckich. W ramach doradztwa zawodowego jednostka ta współpracuje z pracodawcami z regionu pozyskując i udostępniając studentom oferty praktyk, staży i pracy. Obsługuje administracyjnie program praktyk zawodowych – od wyszukiwania ofert, przez przygotowywanie i zawieranie umów, po rozliczanie odbytych praktyk. Działalność Biura Karier słabo znana studentom wizytowanego kierunku. Na pozytywną ocenę w zakresie działalności Biura Karier zasługuje wdrożenie i prowadzenie programu monitorowania kompetencji studentów w systemie Minerva.edu. Pozwala to na porównanie kompetencji studentów, które zdobyli oni w trakcie procesu kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* oraz podczas ewentualnych kursów doszkalających z zapotrzebowaniem rynku pracy. Wnioski płynące z tych obserwacji i

analiz wykorzystywane są w prowadzeniu doradztwa zawodowego i udzielaniu pomocy studentom w znalezieniu zatrudnienia. System ten pozwala również zorientować się w sytuacji absolwentów Uczelni na rynku pracy i jest ogromnym źródłem wiedzy na temat programu kształcenia, wykorzystywanym – wg deklaracji Kierownika Biura – do ich systematycznego doskonalenia. Ponadto jednostka prowadzi szkolenia z poszukiwanych na rynku pracy tzw. umiejętności miękkich.

Jako okoliczność wyróżniającą pozytywnie Uczelni na polu wsparcia studentów w procesie uczenia się należy uznać stworzenie studentom możliwości zdobycia dodatkowego dyplomu uczelni amerykańskiej Clark University.

Ogólna ocena studentów z poziomu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej jest wysoka. Studenci obecni na spotkaniu deklarowali, że wybrali tę Uczelnię, ponieważ ma ona dobrą markę i opinię tę potwierdza ich własne doświadczenie. Są zadowoleni z poziomu kształcenia i współpracy z prowadzącymi zajęcia. Nie wskazują problemów administracyjnych ani związanych z wnoszeniem opłat za studia.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

- 1) Kryteria rekrutacji nie naruszają zasady równych szans.
- 2) System weryfikacji efektów kształcenia jest zorientowany na proces uczenia się.
- 3) Struktura programu kształcenia sprzyja mobilności studentów. Studenci wykazują słabe jak na stworzone przez Uczelnię możliwości zainteresowanie programami wymiany międzynarodowej.
- 4) Wsparcie studentów w procesie uczenia się należy ocenić wysoko. Opieka dydaktyczna rozwinięta jest w taki sposób, że studenci są zadowoleni z organizacji procesu kształcenia. Na poziomie formalnym kwestie te zostały uregulowane prawidłowo.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów

1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów,

Ocenę wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* dokonano w oparciu o materiały przekazane przez Władze Uczelni i informacje przedstawione w raporcie samooceny, które zostały poddane weryfikacji przez ZO. Zaznaczyć należy, że wszystkie materiały dotyczące zarządzania kierunkiem i zorganizowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (dalej WSZJK), zostały przygotowane w sposób kompleksowy i przejrzysty, co bardzo ułatwiło dokonanie oceny. Jakość opracowanych materiałów, kompetencja nauczycieli akademickich odpowiedzialnych za przygotowanie i realizację poszczególnych zadań w ramach WSZJK zarówno na poziomie Uczelni jak i Wydziału, potwierdza, że Władze Uczelni i Wydziału

podchodzą z należyta starannością do zarządzania kierunkiem i budowy efektywnego systemu wewnętrznej kontroli jakości kształcenia.

W strukturze zarządzania kierunkiem studiów decydującą rolę odgrywa Senat, który przedstawia wytyczne do formułowania misji i strategii rozwoju Uczelni, wskazuje kierunki zmian w programach kształcenia, określa efekty kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, a także formułuje wnioski dotyczące funkcjonowania ogólnouczelnianego Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia.

Kolejnym organem podejmującym decyzje odnoszące się do tworzenia i prowadzenia kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest Rada Wydziału. Realizacja jej zadań w ramach WSZJK odbywa się poprzez: wyznaczenie misji i strategii Wydziału, ustalanie ogólnych kierunków działalności Wydziału, wspieranie Dziekana i Prodziekanów Wydziału we wdrażaniu procedur w ramach WSZJK, uchwalanie, po zasięgnięciu opinii właściwego organu Samorządu Studenckiego, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez Senat, planów studiów i programów kształcenia. Rada Wydziału opiniuje również coroczne sprawozdanie Dziekana Wydziału z działania Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia. Równie istotna jest także rola Komisji Programowej, która proponuje kierunki zmian w programach kształcenia. Powyższa Komisja ściśle współpracuje z Samorządem Studenckim oraz interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi zbierając ich opinie, propozycje i uwagi, które w późniejszym czasie są uwzględniane przy tworzeniu lub zmianach w programach kształcenia.

W ramach zarządzania kierunkiem na Wydziale Zamiejscowym w Warszawie znaczącą rolę w zapewnieniu odpowiedniej jakości kształcenia odgrywają Kierownicy Instytutów/Katedr/Zakładów. Odpowiedzialni są m.in. za: nadzór nad przygotowaniem odpowiednich planów i programów kształcenia uwzględniających założenia wynikające z Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, nadzór nad materiałami dydaktycznymi służącymi do prowadzenia zajęć dydaktycznych, ocenę kwalifikacji zawodowych podległych im pracowników naukowo-dydaktycznych oraz obsadę zajęć dydaktycznych, nadzór nad procesem kształcenia realizowanym w ramach zajęć dydaktycznych. Kierownicy Instytutów/Katedr/Zakładów wspomagają również pracowników naukowo-dydaktycznych w rozwoju naukowym, a także studentów danego kierunku organizując koła zainteresowań, wykłady gościnne. Kierowników Instytutów/Katedr/Zakładów wspiera także powołany w ramach struktury organizacyjnej Uczelni Dział Nauki, którego głównym zadaniem jest monitoring rozwoju naukowego pracowników naukowo-dydaktycznych.

Niezależnie od statutowych organów Uczelni i Wydziału zajmujących się organizacją kształcenia, wprowadzono dodatkowe rozwiązania instytucjonalne i wewnętrzne regulacje, które pozwoliły na ukształtowanie sprawnie działającego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Zamiejscowym SAN w Warszawie. Struktura WSZJK jest złożona i obejmuje dwa uzupełniające się systemy zarządzania jakością kształcenia:

1. Ogólnouczelniany Wewnętrzny System Zarządzania Jakością Kształcenia wprowadzony na mocy uchwały Senatu nr 5 z dnia 16 marca 2012 roku w sprawie przyjęcia zmodyfikowanego Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia oraz określenia zakresu obowiązków Działu Jakości Kształcenia (DJK),

2. Wydziałowy System Zarządzania Jakością Kształcenia wprowadzony na mocy uchwały Rady Wydziału Zamiejscowego Społecznej Akademii Nauk w Warszawie z dnia 24 września 2014 roku w sprawie przyjęcia i wdrożenia zaktualizowanego Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia (WSZJK) na Wydziale Zamiejscowym SAN w Warszawie. Wcześniej jego wersje wdrażano na mocy analogicznych uchwał Rad Wydziału z dnia 6 czerwca 2012 r. oraz 5 czerwca 2013 r.

Ogólnouczelniany i wydziałowy SZJK funkcjonują równolegle i wzajemnie się uzupełniają. Procedury obowiązujące na Wydziale w ramach Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia są spójne ze standardami jakości oraz innymi zapisami obowiązującymi w ramach ogólnouczelnianego WSZJK. System jest solidnie ugruntowany w praktyce działania SAN. Szczególną uwagę przywiązuje się do jego aktualizacji, mającej na celu zwiększenie jego efektywności. Na uwagę zasługuje zwłaszcza duże zaangażowanie w WSZJK ze strony studentów oraz pracodawców.

Za ogólnouczelniany Wewnętrzny System Zarządzania Jakością Kształcenia odpowiada w Uczelni Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, który przewodniczy pracom Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Zakres kompetencji tej Komisji obejmuje:

- opiniowanie starań o uzyskanie uprawnień do prowadzenia nowych kierunków studiów;
- inicjowanie i koordynowanie działań projakościowych realizowanych w Uczelni;
- tworzenie projektów regulacji wdrażanych w ramach WSZJK;
- doradztwo w zakresie działań podejmowanych przez jednostki Uczelni w celu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia oraz weryfikacji obowiązującego w Uczelni WSZJK;
- wspieranie i monitorowanie działań Wydziałowych Komisji ds. Programowych i Jakości Kształcenia;
- przedstawianie Rektorowi propozycji działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia;
- upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie WSZJK;
- przygotowywanie rekomendacji w zakresie działań projakościowych dla Wydziałowych Komisji ds. Programowych i Jakości Kształcenia;

Dodatkowo, na mocy uchwały Senatu z dnia 13 czerwca 2012 roku powołano w skład Komisji interesariuszy zewnętrznych, których zakres kompetencji obejmuje:

- udział w opracowaniu programów kształcenia i określaniu efektów kształcenia,
- monitorowanie i doskonalenie procedur zapewniania jakości kształcenia w Uczelni,
- udział w monitorowaniu rynku pracy i śledzeniu karier absolwentów,
- udział w doskonaleniu strategii Uczelni oraz strategii podstawowych jednostek organizacyjnych.

Istotną rolę zarówno w ogólnouczelnianym Wewnętrznym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia, jak i Wydziałowym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia pełni Dział Jakości Kształcenia, którego zakres kompetencji został zdefiniowany w następujący sposób:

- przeprowadzanie ewaluacji zajęć dydaktycznych;
- przeprowadzanie badania bazy dydaktycznej, organizacji procesu dydaktycznego i zadowolenia ze studiowania;
- przygotowywanie i przeprowadzanie innych badań służących pomiarowi jakości kształcenia;
- opracowywanie narzędzi oceny kadry dydaktycznej oraz innych narzędzi badania stanu faktycznego;
- analiza i publikowanie wyników oceny jakości kształcenia;
- formułowanie rekomendacji końcowych opartych na badaniu stanu aktualnego;
- rozpowszechnianie informacji dotyczących zagadnień związanych z jakością kształcenia;
- przedstawianie Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia corocznych sprawozdań z zakresu podejmowanych przez DJK działań i projektów służących podnoszeniu jakości kształcenia;
- koordynowanie działań realizowanych w ramach ogólnouczelnianego WSZJK oraz wydziałowych systemów zarządzania jakością kształcenia;
- gromadzenie dokumentacji związanej z WSZJK;
- wsparcie Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowych Komisji ds. Programów i Jakości Kształcenia w zakresie planowania i wdrażania działań w ramach WSZJK;
- bieżąca obsługa administracyjna związana z WSZJK;
- realizacja lub koordynowanie innych działań realizowanych w ramach WSZJK (zleconych przez Pełnomocnika ds. Jakości Kształcenia, Władze Uczelni, itd.);

Za Wydziałowy System Zarządzania Jakością Kształcenia odpowiada Dziekan Wydziału, który przewodniczy pracom Wydziałowej Komisji ds. Programowych i Jakości Kształcenia. Zakres kompetencji Komisji obejmuje:

- kontrolę i weryfikację jakości prac dyplomowych;
- opracowanie procedur dostosowywania programów kształcenia do poziomów oraz efektów kształcenia dla danego obszaru lub obszarów kształcenia opisanych w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego;
- inicjowanie działań prowadzących do zapewniania i podnoszenia jakości kształcenia;
- opracowywanie i przedkładanie projektów dotyczących wydziałowych WSZJK uwzględniających rekomendacje i zalecenia Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia;
- wspieranie i monitorowanie działań Komisji Programowych dla poszczególnych kierunków;
- analizowanie wyników oceny jakości kształcenia na wydziale;
- udział w przygotowaniu materiałów koniecznych do procesu akredytacji państwowej;

- wnioskowanie o dokonanie zmian w programach kształcenia, sposobach prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz w zakresie infrastruktury w aspekcie osiągania zakładanych efektów kształcenia (na bazie uzyskanych wyników badań służących pomiarowi jakości kształcenia);
- opracowywanie rekomendacji dotyczących doskonalenia jakości kształcenia na wydziale; Znaczący wpływ na jakość kształcenia na kierunku „dziennikarstwo i komunikacja społeczna” ma także Komisja Programowa kierunku, której zakres kompetencji określa się następująco:
 - opracowywanie i modyfikowanie programów kształcenia zgodnie ze standardami jakości obowiązującymi w ramach WSZJK oraz obowiązującymi regulacjami prawnymi,
 - współpraca z Samorządem Studenckim i interesariuszami zewnętrznymi – zbieranie ich opinii, propozycji i uwag, które są uwzględniane przy tworzeniu lub zmianach w programach kształcenia;
 - proponowanie kierunków zmian w programach kształcenia na podstawie uwag zgłaszanych przez przedstawicieli studentów i pracodawców,
 - rekomendacje w zakresie określania efektów kształcenia dla poszczególnych programów kształcenia,
 - analiza zgodności kierunku i profilu studiów z Misją i Strategią Wydziału.
 - identyfikowanie problemów pojawiających się w toku studiów i proponowanie rozwiązań w tym zakresie;
 - prace nad wdrożeniem KRK;
 - monitoring zakładanych i osiągniętych przez studentów efektów kształcenia (analiza procesu weryfikacji efektów kształcenia);

Działania zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia zostały oparte na szczególnie uregulowanych procedurach zawartych w Wydziałowym Systemie Zarządzania Jakością Kształcenia. W Systemie uwzględniono 17 procedur, szczególnie opisanych, w tym takie, jak: procedura tworzenia programów kształcenia i obsady zajęć dydaktycznych (procedura P-02), procedura ewaluacji zajęć dydaktycznych i pracy wykładowców (procedura P-09), procedura prowadzenia hospitacji zajęć dydaktycznych (procedura P-08), procedura opracowywania i weryfikowania osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (procedura P-10), procedura weryfikacji, modyfikacji i doskonalenia WSZJK (procedura P-14), a więc mających kluczowe znaczenie dla funkcjonowania systemu. Należy w tym miejscu podkreślić, że na podstawie przedstawionej podczas wizytacji dokumentacji widoczne jest, że WSZJK jest systematycznie doskonalony, co polega na aktualizacji/modyfikacji obowiązujących procedur lub wdrażaniu nowych procedur.

Biorąc pod uwagę przedstawione rozwiązania organizacyjne, powołanie wymienionych wyżej struktur oraz przyjęte regulacje, stwierdzić należy, że są one kompleksowe i efektywne. Pozwalają na dokonanie rzetelnej oceny i analizy osiągniętych efektów kształcenia, doskonalenie programu kształcenia i metod jego realizacji. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym jest rozbudowana, ale równocześnie przejrzysta.

Ocena pracowników wymagana przepisami prawa powszechnie obowiązującego (art. 132 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym) ma charakter cykliczny. Nauczyciele akademicki podlegają okresowej ocenie dokonywanej przez Rektora nie rzadziej niż raz na dwa lata lub na wniosek Dziekana. Ocena dotyczy okresu 4 ostatnich lat i jest dokonywana na koniec roku akademickiego. Podlegają jej samodzielni pracownicy naukowcy (doktorzy habilitowani), adiunkci, asystenci, starsi wykładowcy, wykładowcy i lektorzy zatrudnieni na pełnym etacie, a także Prorektorzy, Dziekani, Kierownicy Katedr/Instytutów - co ZO ocenia pozytywnie. Ocenie nie podlega Rektor. Ocena okresowa osiągnięć zawodowych nauczycieli akademickich dotyczy następujących obszarów ich działalności: naukowo-badawczej, dydaktyczno-wychowawczej i organizacyjnej. Dokonywana jest na podstawie następujących ocen cząstkowych:

- oceny dorobku naukowego i dydaktycznego oraz zaangażowania w sprawy organizacyjne Uczelni (przedstawianej w postaci wypełnionego przygotowanego wcześniej arkusza oceny pracownika),
- arkusza hospitacji,
- oceny dokonywanej przez studentów.

Na podstawie wypełnionego przez pracownika arkusza oraz dodatkowych dokumentów (wyniki oceny studentów, arkusz hospitacji) Kierownik Katedry/Instytutu/Zakładu dokonuje oceny pracownika i przedstawia swoją propozycję w zakresie jego dalszego zatrudnienia. Ocenę opiniuje Komisja ds. Etyki i Oceniania Pracowników. Ocenę Komisji i Kierownika Katedry/Instytutu/Zakładu zatwierdza Rektor. Ocena jest doręczana nauczycielowi akademickiemu na piśmie wraz z uzasadnieniem. Pracownik może się od niej odwołać w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania. W przypadku odwołania od oceny, Rektor zasięga opinii Dziekana Wydziału i bezpośredniego przełożonego (Kierownika Katedry/Instytutu/Zakładu) i na tej podstawie rozstrzyga wynik odwołania.

Cyklicznie dokonywana jest również ocena jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych i pracy wykładowców. Badanie dotyczące jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz pracy wykładowców jest realizowane pod koniec każdego semestru przez Dział Jakości Kształcenia, we współpracy z Samorządem Studenckim. Badanie może być realizowane w formie elektronicznej lub tradycyjnej (w wersji papierowej). Za opracowanie narzędzi, gromadzenie opinii studentów i opracowanie wyników odpowiada Dział Jakości Kształcenia. Wyniki ewaluacji są wykorzystywane do doskonalenia jakości zajęć dydaktycznych i pracy kadry akademickiej. Znajdują odzwierciedlenie w indywidualnych działaniach nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia, decyzjach Kierowników Katedr/Zakładów/Instytutów oraz decyzjach o charakterze ogólnym, podejmowanych przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia.

Wyniki ewaluacji zajęć dydaktycznych w formie raportów cząstkowych przesyłane są drogą mailową Kierownikom Katedr/Zakładów/Instytutów oraz ocenianym wykładowcom. Natomiast wyniki ewaluacji zajęć dydaktycznych w formie raportu końcowego przekazywane są Władzom Uczelni (w tym przede wszystkim Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości

Kształcenia). Wnioski z badań są przedstawiane na posiedzeniach Rady Wydziału, a Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia raz w roku akademickim przedstawia wnioski ogólne dla całej Uczelni na posiedzeniu Senatu. Podobna prezentacja (przygotowana przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia lub reprezentanta Działu Jakości Kształcenia) ma miejsce na corocznej konferencji dydaktycznej. Wyniki badań ewaluacyjnych, jak i opracowywane na ich podstawie rekomendacje, są także przedmiotem dyskusji na spotkaniach Rad Wydziału i innych jednostek funkcjonujących w ramach Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia (np. Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia). Na bazie tych dyskusji zapadają decyzje o wprowadzeniu określonych działań mających na celu podnoszenie jakości prowadzonych zajęć i pracy wykładowców. Dla studentów wyniki badania są udostępniane w Dziale Jakości Kształcenia lub w wersji elektronicznej na platformie wewnętrznej Uczelni. Informacja podsumowująca wyniki ewaluacji jest także zamieszczana na stronie internetowej Działu Jakości Kształcenia w postaci regularnie publikowanych biuletynów.

Przedstawiona podczas wizytacji ZO dokumentacja pozwala wnioskować, że na Wydziale realizowane są zadania w zakresie hospitacji zajęć dydaktycznych. Kierownik Katedry/Zakładu/Instytutu, planując hospitacje zajęć na dany rok akademicki, może wykorzystać "Plan hospitacji zajęć dydaktycznych". Planuje przynajmniej jedną hospitację zajęć dydaktycznych nauczyciela w ciągu dwóch lat akademickich, dokonując wyboru typu zajęć (wykłady, ćwiczenia). Dodatkowo odbywają się hospitacje nieplanowane, realizowane w wypadku, kiedy zgłaszane są nieprawidłowości w toku realizacji zajęć lub kiedy niekorzystnie wypadają wyniki oceny studenckiej. Kierownik Katedry /Zakładu/Instytutu lub wyznaczona przez niego osoba przeprowadza i dokumentuje odbytą hospitację zajęć dydaktycznych posługując się „Arkuszem hospitacji”. Kierownik Katedry/Zakładu/Instytutu odbywa rozmowę pohospitacyjną, w czasie której zapoznaje prowadzącego zajęcia z wpisem dokonany w „Arkuszu hospitacji”. Co najmniej raz na semestr Kierownik Katedry/Zakładu/Instytutu organizuje spotkanie pracowników Katedry/Zakładu/Instytutu, mające charakter podsumowujący przeprowadzone hospitacje i służące nieustannemu doskonaleniu procesu kształcenia. Ocena uzyskana przez wykładowcę jako wynik przeprowadzonych hospitacji jest jednym z elementów uwzględnianych w ocenie okresowej.

Analiza weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia jest sformalizowana. Składa się na nią szereg działań określonych w procedurze P-10 funkcjonującej w ramach Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia. Zakładane i osiągnięte przez studenta efekty kształcenia są kontrolowane przez Zespół ds. Kontroli Efektów Kształcenia. Raz w roku, po zakończeniu zajęć dydaktycznych w semestrze letnim przeprowadzona jest analiza i ocena efektów kształcenia. Taka analiza jest obowiązkowa w przypadku niskiej zdawalności i wysokiej liczby studentów powtarzających dany przedmiot. Podstawą oceny są efekty kształcenia zdefiniowane w sylabusach. Za monitoring osiągniętych efektów kształcenia odpowiada Zespół ds. Kontroli Efektów Kształcenia. Monitoring opiera się m.in. na analizie sylabusów, prac

zaliczeniowych/egzaminacyjnych studentów oraz zestawienia ilościowego wyników (oceny z zaliczeń i egzaminów) uzyskanych w czasie danej sesji egzaminacyjnej, a także na opiniach nauczycieli akademickich, opiekunów praktyk, promotorów prac dyplomowych, obronie pracy dyplomowej, ankiecie ewaluacyjnej dotyczącej efektów kształcenia, wynikach z badania losów zawodowych absolwentów. Na koniec każdego roku akademickiego Zespół wybiera losowo na każdym kierunku sylabusy w liczbie odpowiadającej 10% wszystkich sylabusów na kierunku i dokonuje ich przeglądu. Ocena Zespołu polega na weryfikacji zakładanych i osiągniętych przez studentów efektów kształcenia, form prowadzenia zajęć i metod dydaktycznych, formy zaliczenia przedmiotu, przeglądzie prac zaliczeniowych i/lub egzaminacyjnych. Ocena dokonywana jest pod kątem właściwego doboru wszystkich tych elementów do zakładanych w danym sylabusie efektów kształcenia. Na podstawie dokonanej kontroli Zespół przygotowuje krótki raport zawierający ocenę sytuacji i rekomendacje na kolejny rok akademicki. Zespół przekazuje wnioski z monitoringu Komisji Programowej. Stanowią one podstawę do wprowadzania modyfikacji w zakresie efektów kształcenia. Komisja Programowa na podstawie powyższych informacji/wyników analiz może rekomendować zmiany w programach i efektach kształcenia oraz sposobach ich realizacji i weryfikacji. Dziekan Wydziału lub wskazana przez niego osoba dokonuje analizy przedstawionych mu wyników weryfikacji i oceny osiągniętych przez studentów efektów kształcenia za dany rok akademicki i przekazuje wynikające z niej wnioski Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia. Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia zapoznaje Rektora i Senat z wnioskami wynikającymi z przeprowadzonej weryfikacji i oceny zakładanych i osiągniętych przez studentów efektów kształcenia.

W trakcie wizytacji, w oparciu o przedstawione dokumenty (Protokoły z posiedzeń Komisji Programowej kierunku „dziennikarstwo i komunikacja społeczna”), stwierdzono, że Komisja Programowa, uwzględniając analizy dotyczące efektów kształcenia oraz wnioski studentów i przedstawicieli pracodawców, wprowadza istotne zmiany służące doskonaleniu programu kształcenia. Przykładowo, na posiedzeniu w dniu 26.04.2012 r., Komisja Programowa zaproponowała zmiany w nowym programie kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna*, uwzględniające niemal wszystkie postulaty zarówno studentów, jak i pracodawców, za wyjątkiem wniosku studentów o usunięcie z programu studiów przedmiotu Filozofia. Komisja Programowa zdecydowała się wprowadzić w programie studiów m.in. następujące zmiany:

- zredukowanie liczby godzin niektórych przedmiotów ogólnouczeniowych i przedmiotów z zakresu nauk podstawowych (np. Socjologia) - z uwagi na duże obciążenie zajęciami,
- zmiana form realizacji niektórych przedmiotów z wykładów na zajęcia praktyczne, np. Cyfryzacja mediów,
- wprowadzenie nowych przedmiotów specjalnościowych, np. Social media w dziennikarstwie, Edycja fotografii w dziennikarstwie, itd.,
- zmiana przedmiotu Podstawy fotografii na przedmiot Podstawy fotografii dla dziennikarzy (koordynator przedmiotu: mgr Tadeusz Korab),

- zwiększenie liczby godzin z przedmiotu Systemy medialne na świecie z 10 godzin wykładów i 20 godzin ćwiczeń na 20 godzin wykładów i 20 godzin ćwiczeń,
- zmiana osoby prowadzącej zajęcia z przedmiotu Psychologia społeczna (zamiast zastąpienie przedmiotu Psychologia społeczna innym przedmiotem, jak postulowali studenci) oraz zmiana formy jej realizacji w wykładu na konwersatorium.

Z przedstawionych materiałów wynika, że WSZJK jest w pełni przydatny do badania zgodności programu z założonymi efektami kształcenia oraz efektywny w zakresie doskonalenia programu kształcenia.

W uzupełnieniu charakterystyki funkcjonowania WSZJK wskazać należy, że nie rzadziej niż raz na 2 lata, realizowane jest przez Dział Jakości Kształcenia we współpracy z Samorządem Studenckim, badanie bazy dydaktycznej, administracji i organizacji procesu dydaktycznego. Badanie może być realizowane w formie elektronicznej lub tradycyjnej (w wersji papierowej). Za opracowanie narzędzi, gromadzenie opinii studentów i opracowanie wyników odpowiada Dział Jakości Kształcenia. Wyniki badania są wykorzystywane do doskonalenia funkcjonowania Uczelni i Wydziału w zakresie bazy dydaktycznej, obsługi administracyjnej i organizacji procesu dydaktycznego. Wyniki oceny warunków technodydaktycznych w formie raportu końcowego przekazywane są Władzom Wydziału i Uczelni (w tym przede wszystkim Pełnomocnikowi Rektora ds. Jakości Kształcenia). Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia raz w roku akademickim przedstawia na posiedzeniu Senatu opinię o wynikach badania warunków technodydaktycznych na podstawie otrzymanych raportów końcowych. Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia lub reprezentant Działu Jakości Kształcenia przedstawia wyniki badania warunków technodydaktycznych oraz rekomendacje na kolejny rok akademicki na corocznej konferencji dydaktycznej. Wyniki badań i rekomendacje są także omawiany na posiedzeniach Rady Wydziału oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Raport z badań jest także udostępniany studentom na stronie internetowej Działu Jakości Kształcenia, po zalogowaniu.

Procedury służące zapewnieniu jakości kształcenia i realizowane w ramach wdrażania Wydziałowego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia są dostępne do wglądu dla wszystkich zainteresowanych w Dziale Jakości Kształcenia, a także w Dziekanacie. Podobnie jest z raportami ewaluacyjnymi służącymi doskonaleniu jakości kształcenia, które są dodatkowo dostępne w wersji elektronicznej na stronie www DJK (w całości lub w formie streszczeń, bądź podsumowań). Opis efektów kształcenia oraz sylabusy przedmiotów są dostępne w wersji elektronicznej na stronie Uczelni/Wydziału oraz do wglądu w postaci drukowanej w Dziekanacie. Kwestie związane z udostępnianiem opisu efektów kształcenia, systemu ich oceny oraz weryfikacji, oraz raportów ewaluacyjnych i innej dokumentacji związanej z procesem kształcenia regulowane są przez procedury w ramach WSZJK.

Funkcjonujący w Uczelni System Zarządzania Jakością Kształcenia ma charakter kompleksowy i obejmuje także procedury dotyczące naboru kandydatów na studia, obsady zajęć dydaktycznych, rozwoju zawodowego pracowników akademickich, realizacji praktyk studenckich, przeprowadzania postępowań konkursowych na stanowiska nauczycieli

akademickich. Wprowadzenie w ramach WSZJK procedury jego weryfikacji, modyfikacji i doskonalenia pozwoliło bowiem w perspektywie kilku ostatnich lat znacznie go rozbudować oraz usprawnić. W chwili obecnej można wskazać, że sposób budowy WSZJK i kierunek podejmowanych działań jest prawidłowy.

2) *Udział pracowników, studentów, absolwentów oraz innych interesariuszy zewnętrznych w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości.*

Władze Wydziału przykładają dużą wagę do włączania interesariuszy zewnętrznych w tworzenie i doskonalenie programów kształcenia oraz w określanie i ocenę efektów kształcenia. Widoczne jest to w różnorodności podejmowanych w tym zakresie działań. Pracodawcy i inni przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego współpracujący z Uczelnią proszeni są o wyrażanie opinii na temat wiedzy, umiejętności i kompetencji zawodowych posiadanych przez absolwentów Wydziału oraz na temat realizowanych przez nich programów kształcenia i ewentualnej potrzeby ich uzupełniania o treści i efekty kształcenia niezbędne, ich zdaniem, na rynku pracy. W tym celu jest wykorzystywana np. platforma Minerva, za pośrednictwem której interesariusze zewnętrzni mogą uczestniczyć w badaniu dotyczącym wyżej wymienionych kwestii. Wnioski z wyrażonych na platformie opinii są, obok danych i raportów generowanych przez inne jednostki, podstawą tworzenia rekomendacji do doskonalenia programów kształcenia. Wpływ przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego na kształtowanie programów kształcenia zapewnia się także poprzez ich udział w pracach Komisji Programowej. Przykładowe działania realizowane przez pracodawców w ramach WSZJK to zgłaszanie wniosków dotyczących zmian w programie kształcenia (np. na spotkaniach Komisji Programowej), czy opiniowanie programów kształcenia. Udział interesariuszy zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia jest dokumentowany np. w sprawozdaniach ze spotkań Komisji Programowej.

Formalnie status interesariuszy zewnętrznych został uregulowany Uchwałą Senatu nr 51 z dnia 13 czerwca 2012 roku, w sprawie powołania interesariuszy zewnętrznych w skład Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz określenia ich zakresu kompetencji. Zakres kompetencji interesariuszy zewnętrznych obejmuje:

- udział w opracowaniu programów kształcenia i określaniu efektów kształcenia,
- monitorowanie i doskonalenie procedur zapewniania jakości kształcenia w Uczelni,
- udział w monitorowaniu rynku pracy i śledzeniu karier absolwentów,
- udział w doskonaleniu strategii Uczelni oraz strategii podstawowych jednostek organizacyjnych.

Przedstawiciele studentów uczestniczą w spotkaniach m.in.:

- Senatu,
- Rady Wydziału Zamiejscowego SAN w Warszawie,
- Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia,
- Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia,
- Komisji Programowej dla kierunku „dziennikarstwo i komunikacja społeczna”,
- Komisji ds. Etyki i Oceniania Pracowników.

Udział studentów w tych spotkaniach jest widoczny. Na podstawie przedstawionej podczas wizytacji dokumentacji można wnioskować, że chętnie zgłaszają wnioski i propozycje zmian np. w programach kształcenia. Z ich inicjatywy zwiększono na przykład liczbę studentów będących członkami Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Przykładowe działania realizowane przez studentów w ramach WSZJK:

- zgłaszanie wniosków dotyczących zmian w programie kształcenia (na spotkaniach Komisji Programowej, Rady Wydziału, itd.),
- opiniowanie programów i planów kształcenia,
- opiniowanie regulaminów (np. Regulamin Studiów, Zasady Dyplomowania, itd.),
- zgłaszanie wniosków dotyczących bazy dydaktycznej, procesu kształcenia i innych elementów składających się na proces kształcenia (na spotkaniach Rady Wydziału, Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia),
- wspólna realizacja badań ewaluacyjnych z Działem Jakości Kształcenia.

Komisja Programowa kierunku współpracuje z Samorządem Studenckim oraz interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi zbierając ich opinie, propozycje i uwagi, które w późniejszym czasie są uwzględniane przy tworzeniu lub zmianach w programach kształcenia.

W ramach zarządzania kierunkiem na Wydziale Zamiejscowym SAN w Warszawie znaczącą rolę w zapewnieniu odpowiedniej jakości kształcenia odgrywają Kierownicy Instytutów/Katedr/Zakładów. Odpowiedzialni są m.in. za: nadzór nad przygotowaniem odpowiednich planów i programów kształcenia uwzględniających założenia wynikające z Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, nadzór nad materiałami dydaktycznymi służącymi do prowadzenia zajęć dydaktycznych, ocenę kwalifikacji zawodowych podległych im pracowników naukowo-dydaktycznych oraz obsadę zajęć dydaktycznych, nadzór nad procesem kształcenia realizowanym w ramach zajęć dydaktycznych.

Za wartościowy element budowania jakości kształcenia należy uznać prowadzenie badania losów zawodowych absolwentów (procedura P-13). Za ten element WSZJK odpowiada Biuro Karier Studenckich oraz Dział Jakości Kształcenia. Odbywa się ono dwutorowo – za pomocą platformy Minerva oraz poprzez tradycyjne badanie losów absolwentów. Na badanie losów absolwentów składają się 3 etapy (na każdym z nich student wypełnia kwestionariusz). Każdy student w momencie składania pracy dyplomowej otrzymuje zaproszenie do wzięcia udziału w Badaniu Losów Absolwentów i jest informowany o jego potencjalnym przebiegu. Przyjęcie tego zaproszenia wiąże się z koniecznością wyrażenia przez studenta zgody na przetwarzanie danych osobowych. Pierwszy etap badania realizowany jest po 1 roku, drugi – po 3 latach i 3 – po 5 latach od momentu ukończenia studiów. Na każdym etapie absolwent otrzymuje drogą mailową kwestionariusz dotyczący określenia swojej sytuacji zawodowej i pozycji na rynku pracy, planów zawodowych, stopnia satysfakcji z kształcenia zrealizowanego w SAN w perspektywie wykonywanej pracy zawodowej itd., stopnia osiągnięcia wybranych

kompetencji, przydatności wiedzy i kompetencji zdobytych podczas studiów w swojej pracy zawodowej, udziału poszczególnych elementów w programie kształcenia w SAN, itd.

Wyniki badań opracowywane są przez Biuro Karier Studenckich oraz Dział Jakości Kształcenia. Raporty z badań dostarczane są Władzom Uczelni, Radzie Wydziału, Komisji Programowej i innym zainteresowanym jednostkom. Wyniki i wnioski płynące z monitorowania losów absolwentów są niezwykle ważne dla tworzenia oraz doskonalenia programów kształcenia na poszczególnych kierunkach. Wyniki badań są, obok danych generowanych z platformy Minerva oraz danych i raportów generowanych przez inne jednostki, podstawą do tworzenia rekomendacji do doskonalenia programów kształcenia i wprowadzania w nich zmian zmierzających do dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb i oczekiwań rynku pracy. Podczas wizytacji ZO przedstawiono raport z badania absolwentów rocznika 2012/2013. Na uwagę zasługuje dość duża zwrotność uzyskiwana w badaniu.

Z przedstawionych podczas wizytacji ZO dokumentów, a zwłaszcza z dostarczonych protokołów ze spotkań Komisji Programowej wynika, że udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia jest znaczący, a formy aktywizacji uczestników procesu kształcenia są dobre i skuteczne.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/Biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
Wiedza	+	+	+		+	+
Umiejętności	+	+	+		+	+
Kompetencje społeczne	+	+	+		+	+

+ - **pozwala na pełne osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

+/- - **budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

- - **nie pozwala na osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych:

1) Jednostka opracowała i wdrożyła przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów i dokonuje systematycznej jej oceny i doskonalenia. Dokonuje także systematycznej oceny efektów kształcenia. Wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów. Powyższa weryfikacja jest w pełni skuteczna.

2) Udział pracowników, studentów i interesariuszy zewnętrznych w realizacji procedur określonych w WSZJK jest pełny. Przybiera zróżnicowane formy, jest starannie dokumentowany i przyczynia się do budowy jakości procesu kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Wydział posiada jasno i precyzyjnie określoną misję oraz strategię rozwoju, którą realizuje. Można mówić o silnym powiązaniu koncepcji kształcenia na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* z misją i strategią rozwoju zarówno Wydziału, jak i całej Uczelni. Koncepcja kształcenia oraz program kształcenia i plany studiów realizowane na kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna* odpowiadają wymogom wynikającym z obowiązujących unormowań prawnych. Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zgodny z wymogami prawa oraz umożliwiający opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji. System weryfikacji efektów kształcenia umożliwia objęcie wszystkich efektów kształcenia na etapie zaliczeń przedmiotowych, zaliczeń etapowych (semestralnych) oraz egzaminów dyplomowych. Program studiów został prawidłowo opracowany. Przyjęta sekwencja przedmiotów jest logiczna i pozwala studentowi najpierw zapoznać się z ogólnymi zagadnieniami związanymi z mediami i komunikacją społeczną, a następnie poznać zagadnienia szczegółowe, których znajomość pozwoli na osiągnięcie szczegółowych i ogólnych efektów kształcenia oraz nabycie umiejętności i kompetencji potrzebnych do znalezienia pracy w obszarze zgodnym z ukończonym kierunkiem studiów. Spełnione zostały

wymagania związane z obsadą minimum kadrowego kierunku oraz wymagania dotyczące obsady przedmiotów przez nauczycieli zaliczonych do minimum oraz spoza minimum kadrowego. W Uczelni wdrażany jest system, którego elementem jest monitorowanie losów absolwentów (podczas wizyty przedstawiono raport z badania losów zawodowych absolwentów). Wizytowana jednostka w bardzo wysokim stopniu spełnia więc kryteria wiążące się z uzyskiwaniem zakładanych efektów kształcenia oraz rozwojem kierunku *dziennikarstwo i komunikacja społeczna*. Z punktu widzenia oceny systemu zapewniania jakości kształcenia, należy stwierdzić, że jednostka opracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem, dokonuje jego systematycznej oceny i doskonalenia, a także dokonuje systematycznej oceny efektów kształcenia. Wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.

Raport sporządził na podstawie raportów cząstkowych
dr hab. Tadeusz Bąk.